

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Felíró szerkesztő: Buda Barna.

Társzerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár, illetve OMGE tagoknak pótdíj 1920. első negyedévére 50 K.

TARTALOM:

Cukorrépatermelő gazdák értekezlete.
A gazdapárt küldetése. (By.)
A minősítési törvény módosítása.
A gyapjuforgalom szabályozása.
A szarvasmarha-irányárak bukása.
A fejős juhok megjavítása. (Kovács Imre.)
A közönséges paszulysziszik. (Jablonski József.)
Vetőmagtermelésünk hiányai. (Grabner Emil.)
A csikónevelés bajai. (Döhrmann Henrik.)
Új rendeletek.
Könyvismertetés.
A budapesti vetőmagvizsgáló állomás „Utmutató”-ja. (Degen Árpád.)
Gazdasági interpelláció.
A buzakiviteli piacok helyzete.
Vegyes közlemények.
Tőzsde. Kereskedelem.

Előfizetési felhívás.

Kérjük az OMGE tagjait és a „Köztelek” előfizetőit, hogy az 50 K. előfizetési pótdíjat, illetve előfizetési díjat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Mindazoknak, kiknek előfizetése múlt év végével lejárt és az előfizetést nem újították meg, e hó végével megszüntetjük lapunk küldését. Ujbóli előfizetésnél az elmaradt számokat nem pótolhatjuk, mert a papirhiány miatt csak korlátozott számú feles példányokat nyomtatunk.

Előfizetéseket csak a naptári negyedévek szerint fogadjunk el.

„Köztelek” kiadóhivatala.

AZ OMGE KÖZLEMENYEI.

Felhívás olajmagvak termelésére.

Az OMGE kebelében létesített olajmagtermelési osztály arra kéri azokat a gazdákat, akik a folyó évben lenmag és napraforgómag termelésével foglalkozni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat a bevetésre kerülő terület nagy-

ságának megnevezésével az Olajmagtermelő Osztályal (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) 14 napon belül közölni sziveskedjenek s egyúttal jelöljék meg, hogy van-e szükségük és ha igen, mennyi vetőmagra, hogy annak elküldéséről az Olajmagtermelési Osztály idejében gondoskodhassék.

Tájékoztatásul szolgáljon, hogy az Olajmagtermelési Osztály a lenmagot termelő gazdáknak a lenmagért q-ként 1000 K., a napraforgómagért pedig 600 K. minimális árat tud biztosítani. De ha az átvétel idejében ezeknek a terményeknek napi árjegyzése nagyobb lenne, úgy a szerződést kötött gazdák természetesen a nagyobb árat kapják s ezenfelül a beszolgáltatott olajmagmennyiség 35%-ának megfelelő olajmagpogácsát a napi árnál 25%-kal olcsóbb áron.

A termelési akció sikeres szervezése érdekében szerfelett kívánatos, hogy az Olajmagtermelő Osztály a gazdaközönség szándéka felől még idejében tájékoztatva legyen s ezért mielőbb kérjük a bejelentések beküldését.

Igazgató.

Orvosi vények felülvizsgálása.

Az OMGE üzemi osztálya a gyógyszerári vények (receptek) felülvizsgálását, több oldalról megnyilvánult kívánság folytán, szakértőjével ismét végezteti. A felülvizsgálás díja vényenként 15 fillér, amelyet az eredmények közlésekor a vények egyidejű visszaküldésével — a postaköltség és idő megtakarítása szempontjából — utánvételeznek.

Cukorrépatermelő gazdák értekezlete.

(1920. február 12.)

Miklós Ödön egyesületi alelnök, utóbb Székács Elemér alelnök elnöklése alatt jelen voltak: Beer Henrik, Blantz Jenő, Bossányi Endre, Elek Henrik, Galter Frigyes (Fejérm. G. E. képviselőjében), Haraszi Oszkár, Hatvany Endre br., Major László (Komáromm. G. E. képvis.), Mátyás Aurél, Soós Géza, Strauss Géza, Szegedi Pál, Tarányi Ferenc (Zalam. G. E. képvis.), Tornay Rezső br., Weinmann Géza, Zsivanovics Béla

(Pestm. G. E. képvis.), az egyesület tisztviselői részéről Krolopp Hugó ipari és keresk. szakoszt. titkár, Konkoly Thege Sándor dr. társzerkesztő-titkár és Fabricius Endre titkár mint előadó. Kimentette magát Floch-Reyhersberger Alfred dr.

Miklós Ödön elnök az ülést megnyitva, üdvözlö a megjelenteket és vázolja az értekezlet célját. A cukorrépatermelés és cukorgyártás felszabadításán, az értekezlet megfelelő alapot kíván nyújtani a cukorrépatermelésre, amely a mai viszonyok közt a cukorrépatermelés szélesebb körben való felkarolását lehetővé teszi, amire már csak az állam pénzügyi helyzete szempontjából is szükség van. Felkéri előadót javaslatát megtételére.

Fabricius Endre előadó ismerteti a 387. M. E. számú rendelet kibocsátásának előzményeit. Idézi az 1919. évi október hó 5-én kibocsátott 56.130. számú pénzügyminiszteri rendeletet, amelyvel a cukorrépatermelés és cukorrépa-felhasználás, illetve cukorgyártás állami kezelésbe vétetett és amelyek szerint a termelő a beszállított cukorrépa q-ja után 36 K. árat, 50% répaszettel és a tényleg átadott cukorrépa vagonja után 2 kg. cukrot kapott. A cukorrépa leszállítási határideje december hó 15-ében állapított meg a rendelet szerint. A kedvezőtlen időjárás folytán megnehezült szállítási viszonyokra való tekintettel az OMGE közbenjárására azonban a pénzügyminiszter ezt a határidőt egy hónappal megtoldotta.

A pénzügyminiszter ezen rendelete ugyszólván a termelési évad végén jelent meg, amidőn az a termelés mérvére már nem lehetett hatással, ellenben előre látható volt, hogy ezen rendelet érvénybentartásával a termelőket a cukorrépatermelés felkarolására nem lehet serkenteni, különösen az abban megállapított átvételi feltételek mellett, az ország pénzügyi helyzete tekintetéből pedig kívánatos, hogy ez a termelési ág minél szélesebb körben felkaroltassék. Hogy a pénzügyi kormány is ezt nagyon átértézte, kitűnik abból, hogy már 1919. november 12-én szaktanácskozmányt hívott egybe, amelyen a pénzügyminiszter azon óhajának adott kifejezést, hogy a cukorrépatermelőket és cukorgyárosokat kezdjenek tárgyalásokat oly egyetértő javaslatok megállapítása érdekében, amelyek a cukorrépatermelés fellendítését biztosítani alkalmassak lennének.

Azonnali megrendelés esetén tavaszi szántáshoz szállít

Kétgéprendszerű gőzekét, kétgéprendszerű motoreket, „Alfa” nagyteljesítményű motor-
ekét, PFANNHAUSER-féle szabadalmazott rendszerű, elsőrangú kivitelben a
MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

Mai számunk 20 oldal.

Egyes szám ára 4 K.

A pénzügyminiszter ez óhajához képest, amelyhez a földművelésügyi miniszter is csatlakozott, a Cukorrépatermelők és Cukorgyárosok Országos Bizottsága december elején értekezletre jött össze, amelyen alapos megvitatás tárgyát képezte az 1920. évi cukorrépatermelésnek módosítása és már akkor kifejezésre jutott az a feltevés, hogy a legkívánatosabb lenne a háborús kényszergazdálkodás megszüntetése. Miután azonban akkor még ez nem látszott lehetőnek, a bizottság felterjesztésben javasolta a kormány-nak, hogy minisztertanácsi deklarációval biztosítsa a cukorrépatermelőket a 36 koronás minimális átvételi árról, annak fenntartásával, hogy amennyiben a munkásviszonyok, vagy egyéb körülmények folytán a termelés megdrágulna, az átvételi árnak megfelelő felemelést, illetve a termelők rekompenzálását biztosítja.

A felterjesztésünk eredményeként a pénzügyminiszter január 10-én értekezletet hívott egybe, amelyen megjelentek a Cukorgyárosok Országos Egyesülete képviselői, valamint az OMGE képviselőiben Székács Elemér alelnök, Beer Henrik és szülő. Ezen az értekezleten az érdekeltek egyhangulag javasolták a kényszergazdálkodás megszüntetését. A pénzügyminiszter tudomásul véve ezt a kívánságot, f. hó 8-án a 387. M. E. számú kormányrendelettel az 1920. évben termelt cukorrépat szabaddá tette.

Ezek után a cukorrépatermelés megindításának legelső feltétele megjelölni azt az alapot, amelyen a termelők a cukorgyárakkal való szerződés-kötést megkezdhetik. Rámutat előadó a csehek által megszállt Felvidéken a termelők részéről hasonló irányban megindult mozgalomra. A Pöstyénben megtartott értekezlet kimondotta, hogy a termelők 25 korona alapár, 50% szelet és vagononkénti 5 kg. cukor biztosítása mellett vállalkoznak a termelésre. Átszámítva saját valutánkra ezt az értéket, 60 korona körül lenne az alapár megállapítható. A mi viszonyaink azonban jórészt mások, mint a felvidéki cukorrépatermelőké, amennyiben ott holdanként nagyobb termést tudnak elérni és a mi termelési költségeink is nagyobbak, amennyiben részletes számítások szerint egy magyar hold cukorrépa termelése 6000 koronába kerül a termelőnek, úgy, hogy ha 80 q cukorrépa átlaghozamot veszünk számításba, q-ként az önköltségi ár tulajdonképpen 75 korona. Az alapár ezek szerint nálunk 75 koronánál csekélyebb nem lehet. Az 50% répaszelet, amely azelőtt is szokásos volt, természetesen szintén a feltételek egyik pontja. A cukorrépatermelők munkakövének növeléséhez legbiztosabb eszköz a természetbeni járandóságok nyújtása bizonyos mértékben. Ezt látjuk más termelési ágaknál is. A Vas megyei G. E. is legutóbb tartott igazgatóválasztmányi ülésén foglalkozott a kérdéssel és arra a megállapításra jutott, hogy a cukorrépatermelés fellendítésének egyik hathatós eszköze lenne az is, hogy ha a cukorrépatermelők vagononként legalább 10 kg. cukrot kapnának. A cukorrépatermelés felvétele jórészt az ehhez szükséges munkaerő biztosításától is függ. E tekintetben is meg kell tenni a szükséges lépéseket. Beterjesztí ezek után a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a cukorrépatermelők értekezlete, hogy:

Tudatában annak, hogy az ország mai pénzügyi helyzete az oly mezőgazdasági termelési ágak intenzív felkarolását kívánja meg, amelyek alkalmasak valutánk megjavítására, ezért

termelőink hazafias kötelességérzetűl áthatva, készek a mai viszonyok közt terhesnek nevezhető cukorrépatermelést felkarolni.

Ezzel szemben azonban a mai értekezlet kimondja, hogy az 1920. évi cukorrépatermelési szerződések tekintetében egyöntetűen kíván eljárni és pedig oly alapon, amely a mai viszonyoknak megfelel; javasolja ezért a cukorrépatermelőknél, hogy a termelt cukorrépa minden métermázsája után 75 K. átvételi árat igényeljenek, továbbá a beszállított répaszelet 50%-át kitevő 12% szárazanyagot tartalmazó ingyen répaszeletet és a leszállított cukorrépa minden vagonja után 10 kg. cukrot.

A cukorrépatermelő értekezlete felkéri egyetemesen az OMGE elnökségét, járjon közbe a kormánynál, hogy, amennyiben lehetséges, lépjen érintkezésbe a cseh kormánnyal az iránt, hogy a felvidéki időszaki vándormunkások, akik eddig is a hazai mezőgazdasági munkálatoknál igénybevételek, cukorrépatermelő gazdaságaink részére biztosíthatók legyenek.

Miklós Ödön elnök kifejti, hogy a cukorgyárosoknak nem lehet céljuk a termelők kezét megkötni, mert ez a termelés csökkentésére vezet, pedig éppen ma szükséges a cukorrépatermelés legnagyobb fokú felkarolása. Erre a termelők készek is, hazafias érzelmek is vezetnek erre, de viszont megkívánják, hogy a termelési költségeik megtérüljenek. Felkéri az értekezlet tagjait a tárgyhoz való hozzászólásra.

Elek Henrik nem tartja teljesen kielégítőnek az alapárát, javasolja, hogy a cukoráralakulás után bizonyos prémium is biztosítható a termelők részére.

Major László a nehéz munkáskérdés mellett a szállítás nehézségeire mutat rá. Helyesli a javaslatnak a vagononként 10 kg. cukorra vonatkozó pontját, de azt ellenérték nélkül kéri biztosítani, az egy oly természetbeni járandóság, amelylyel a cukorrépatermelők inkább biztosíthatók.

Tornyay Rezső báró a beterjesztett javaslat kiindulási pontját nem tartja helyesnek, amennyiben az ország egész átlagát véve, nem tartja annyival kedvezőtlenebbnek a répatermelési viszonyokat, mint a csehek által megszállt vidéken és azért kéri, hogy a termelők a 60 koronás árba nyugodjanak bele.

Bossányi Endre az alapár eldöntésénél fontosnak tartja azt a szempontot, vajjon a cseh kormány megmarad-e a kötött forgalom mellett, vagy sem. Továbbá számolni kell azzal is, hogy a most kibocsátott kormányrendelet értelmében a cukorárak megállapításába a kormány is beleszól, illetve ellenőrizni fogja a cukoráralakulást.

Székács Elemér szerint az ár megállapítása számítás dolga, a javasolt 75 koronás ár is tulajdonképpen csak illuzórius, amennyiben ez alig fedezi a termelő önköltségi árát, úgy hogy a gazdának csupán a visszatérülő szelet és a kívánt 10 kg. cukor marad meg. A csapadékviszonyok miatt nem bizik az idei holdankénti nagy termésekben. Az időszaki vándormunkások hiányát is érezzük.

Krolopp Hugó a prémium mellett szól, amely szerinte a leghelyesebb alap lenne.

Miklós Ödön elnök hangsúlyozza, hogy első sorban a cukorrépatermelést kell lehetővé tenni. Ma ott tartunk, hogy a termelők a cukorrépatermeléstől fájnak, főleg a munkásviszonyok miatt. Ha a gazda ma egy holdon lóheremagot

termel, ezzel aránytalanul nagyobb eredményt ér el, mint a cukorrépatermeléssel, emellett elmarad az a sok bibelődés és boszuság, amely a cukorrépatermeléssel jár. Vezérgondolatnak nem szabad annak lenni, hogy miként alakul a cukor ára, hanem a cukorrépatermelési költségét kell számításba venni. A valutáris érdek is azt kívánja elsősorban, hogy a cukorrépatermelés lehetővé tétessék. Alacsony alapár mellett senki sem fog cukorrépatermelésre vállalkozni, hiszen a munkabérek horribilisek és még így is nehezen szerezhető meg, mert a munkások is inkább üzlettel foglalkoznak. A helyzetet liberálisan kell felfogni. A cseh cukoripar konkurenciájától sem fél, mert az inkább odaviszi áruját, ahol hitelét igénybeveheti és valutáját emeli. A kormány is meg tudja a helyzetet itélni és ha tudja, mibe kerül a cukorrépa előállítására, akkor emiatt a cukorármegállapításnál nem fog nehézséget okozni. A javasolt feltételek ma igazán minimálisak és oly számításon alapulnak, amely mellett egyesületünk ajánlhatja a termelést.

Hatvany Endre br. szerint a cukorgyártásnál a vetésmennyiség jön tekintetbe, ez hozza meg a gyártási hasznot. Közös érdeke a gyáraknak és a termelőknél, hogy megfelelő alapár állapíttassék meg. Javasolja, hogy a Tornyay által javasolt 60 K.-s árhoz prémium állapíttassék meg és pedig 50 K. cukorár felett.

Seigeti Pál szerint az alapárnak kell helyesnek lennie, legalább a termelési költségeknek kell fedezve lenniük. A gazdáknak igen nagy terhet ró a munkásoknak ruhával való ellátása. Legjobb tartaná, ha a cukorgyárak a vagononkénti 10 kg. cukrot előre adnák, hogy ezzel a répaszeletet csalogatni lehetne.

Miklós Ödön elnök kéri az értekezletet, hogy megállapodásra jusson, miután ez országos érdek, egyben pedig másik értekezletre való távozása miatt az elnökséget átadja Székács Elemér alelnöknek.

Zsivanovits Béla a pestmegyei kisgazdák cukorrépatermelési hajlandóságát említi fel.

Hatvany Endre báró szerint az alapár és a prémium kérdése fontos csupán, a részletkérdések mellékesek és azért ebben kell megállapodni.

Weinmann Géza szerint a somogyi érdekelt-ség szintén panaszkodik, hogy a 60 koronás alapárnál a termelők ma nem találják meg számításukat, azért a magasabb alapár tartaná megfelelőnek a prémium elejtésével. Elismeri, hogy ha a 10 kg. cukor kiadása most történnék, a répaszelet inkább lennének megszerzhetőek. Kísérlelje meg az OMGE és a Cukorgyárosok Egyesülete a kormánnyal az ezen ügyben való közbenjárást.

Soós Géza a szállítási költségekre mutat rá. Beer Henrik úgy látja, hogy a két érdekelt-ség feifogása közledek egymáshoz, a 75 koronás alapár és 50% szeletjárandóságot nem tartja magasnak, mert a cukorár esetleges megállapításánál a kormány ezen alapárát ugyanis számításba fogja venni. A gyárak nem számolnak annyi ismeretlennel, mint a gazdák.

Weinmann Géza ezzel szemben a gyáraknak azon rizikójára mutat, amely a későn leszállított cukorrépa dekomponálása révén éri a cukorgyárakat.

Székács Elemér elnök kifejti, hogy a mai értekezlet célja nem is a megegyezés, hanem az, hogy a cukorrépatermelők részére egy irányt mutassunk, hogy milyen szerződési feltételek

MAUTHNER ÖDÖN MAGNAGYKERESKEDÉSE
BUDAPEST, ROTTENBILLER-UTCA 33.

VESZ legmagasabb árán gazdasági magvakat: • **AJÁNL** fajtiszta és legmagasabb csiraképességű lucernát, lucernát, baltacimmagot, nyulszapukát stb. gazdasági-, konyhakerti- és virágmagvakat.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

8029

mellett tartjuk a termelést megkezdhetőnek és ajánlhatjuk azt a termelőknek. Ettől eltekintve minden termelő saját elhatározásától függ, vajjon fog-e cukorrépát termelni, vagy sem. Az a meggyőződés, hogy meg lehet erre nézve a helyes irányt találni. Javasolja, hogy az előadó által beterjesztett javaslat fogadtassék el, úgy, hogy javasoljuk a termelőknek a 75 koronás $\frac{1}{2}$ kénti alapár, 50% ingyen szelet, amely legalább 12% száraz anyagot tartalmazzon, továbbá le-szállított vagonként 10 kg. ingyen cukor mellett való szerződést. Ezen az alapon kiegyenlített az az ellentét, amely a termelői és a cukorgyári érdekeltségnek a mai értekezleten történt felszólalásaiból esetleg kitűnt. Felteszi a kérdést: az értekezlet ilyen értelemben elfogadja-e a beterjesztett javaslatot? (Elfogadjuk.)

Elnök így értelemben mondja ki a határozatot.

A gazdapárt küldetése.

Nálunk — gondolom — éppen huszonöt esztendővel ezelőtt született meg az agrárius elnevezés, egy új fogalom, egy új irányzat megjelöléseként. Németországból vettük át ezt a szót. Ott már akkor az agráriusok politikai tényezők voltak s nagy súlyjal léptek akcióba a hibás közgazdasági politika ellen, amely teremtett magának nagyipart és azután kezdett fogyasztópiacokat vásárolni az ipar számára, természetesen hallatlan áldozatok árán. Az ipari kivitel érdekeiért a német mezőgazdaságnak kellett áldozatokat hoznia. Rettenetes díjat fizetett ezért utóbb az egész nemzet.

Érthető, ha a német gazdák között ellenhatást keltett az a politika, amely a kiviteli lehetőségeket a földművelési érdekek rovására szerezte meg. Mozgalmat indítottak tehát az ellen, hogy a nagyipar a földművelés zsaroló növényzete legyen. Elnevezték magukat agráriusoknak.

Az eszmei rokonság révén keresztelték azután agráriusoknak a mi nyugtalanokodó gazdáinkat is. Akkor még kevesen voltak. Akikre legjobban emlékezem, ezek: Károlyi Sándor gróf, Desevily Aurél gróf, Darányi Ignác, Rubinek Gyula, Miklós Ödön, Baross Károly, Bernáth Béla, Bernát István, Forster Géza, Emödy József, Mérey Lajos, Mezey Gyula, Szilassy Zoltán, Kodolányi Antal, Meskó Pál, Ivánka Oszkár, Löherer Andor, Somssich Andor, Széchenyi Imre gróf, Szentiványi Árpád, Vásárhelyi László, Wittman János, Blaskovich Ferenc, Zselénski Róbert gróf és még többen, és még sokkal többen. De mégis kevesen az ország milliányi gazdjához képest. A kisgazdák akkor még általában véve hozzá sem hajzottak a közgazdasági politikához. Ha rosszul ment a soruk, az időjárást okolták. Meg szidták Amerikát, hogy az ebadtája, miért tud hat forintos búzát termelni.

Érdekes visszagondolni arra, hogy akkor a túlprodukción volt a veszedelmünk. Agyonversenyeztek bennünket az olcsóbban termelő államok: Oroszország, a Balkán és a Tengerentúl.

Vámvédelmet sürgettünk ellenük. Az volt a jelszó, hogy a vámpolitika a mezőgazdaságnak meg az iparnak egyforma mértékkel mérjen.

Nagy fába vágott fejsze volt ez a követelés. Mert nálunk is a nagyipari érdek fellegmeszelőjével mázolták a jobb jövő képét. Mi is fejleszteni kezdtük az aféle nagyipart, amely nem a hazai termelésre és nem a hazai fogyasztásra támaszkodott. A kiváltságos kedvezmények fundamentumára kellett állítanunk, hogy megjelenjen. Szubvencionálni kellett, hogy létrejöheszen. Áldozni kellett rá, hogy terméke külföldi piacot kaphasson. És kedvéért meg kellett fojtanunk a kisipart ott is, ahol az egészséges és indokolt volt. Ez hát a privilégiumnak tégladarabjaiból akart magának hajlékot emelni. Kereskedelemnek, tőzsdének ugyan csak irányzata volt, hogy a nyereszkesedés adójából építsen palotát. Érdekeik mozgékony képviselői ugyszólván ellenőrzés nélkül hajtották malmukra a vizet, a földműves pedig átkozta az aszályt. Ugyanezért a spekuláció nagyszerű üzletek nyitására jött rá. Ellenben a földművelés haláttalan foglalkozás volt.

Szinte látom, milyen közömbös arccal fogadják az olvasók ezeknek a régi dolgoknak a felelevenítését. Pedig rettenetesen visszavetette mezőgazdaságunk fejlődését az a körülmény, hogy a tőke nem a mezőgazdasági termelő munka rudjának feküdt, hanem elment cserkészni a gründolások és a közvelítések bővebb sikert kínáló vadászterületeire. Hol állanánk ma a fejlettség dolgában, ha a földet ismerjük el a gazdasági élet igazi alapjának s a mezőgazdasági termelés körébe tereltük volna a cigányutra került mozgatókötét és a zsákutcába jutott értelmi kapacitást!

Csakhogy a föld annyira természetes tulajdonunk volt, hogy alig vetettünk súlyt rá; ellenben a létező érték kihasználása helyett olyannak az elérésére kellett törekednünk, ami nem volt a mienk és nem is lehetett a mienk. Mezőgazdasági ipar helyett nagyipar kellett nekünk, agrárfejlődés helyett pályáztunk merkantilisták babérokra és miközben vajdultunk műalkotások megszületésével, azalatt ettük a prágai sonkát, a stíriai kappant, az olasz sajtót és a francia cukrozott gyümölcsöt. Feldolgozott húsért, gyümölcsért, virágért többet kiadtunk a külföldnek, mint amennyit kenyérgabonánkért bevetünk. Pedig akkor még a mienk volt Bánát és Bácska.

Oly egyszerű is a nemzetgazdaság tudománya, kivált egy olyan országban, mint a mienk volt, amelynek a természet kegyelme megadta a maguróságából való megélhetés lehetőségét. Csak annak fejlesztésére kellett volna rávetni erőnket, amink volt.

Ime, ez volt vezető gondolata az agrárpolitikának, amint azt huszonöt esztendővel ezelőtt egyes nyugtalanokodó elmék kikalkulálták.

Nem árdragítás. Nem a fogyasztóközönség kiuzsorázása a gazdák hatalmi tulsúlyának felhasználásával. Hanem az, hogy a kultúra, a fejlődés éltető elemei oda menjenek alkotó munkára a mezőgazdasági termelésbe és onnan emeljék fel a nemzetet a milliók erejével a gazdag és a független országok közé.

Bezzeg most már tudják, hol a bölcsesség köve. Akkor nem értették meg a törekvést. Akkor az agrármozgalomnak a haszonvadászat alacsony jellegét igyekeztek adni. Ugy mondták, hogy néhány nagybirtokos drágábban akar tulajdoni a terményén: ez az egész. Mi ugyan papolhattunk országos érdekekről. Vészi Józsefnek meg Sándor Pálnak volt igaza. A középbirtokos osztály akkor még jórészt közjogi vitákban vészelt. A kisgazdák aludtak.

Gazdaöntudatot teremteni, agrárpártot alakítani: ez volt a mindennapi gondolatunk. Odaállítani az embereket a maguk természetes érdekeik talajára, hozzávezetni őket közvetlen céljaikhoz, hogy ne fussanak délibábokért, de az életért fussanak: ez volt a törekvésünk. De hát minek a gazdapárt, agrárpárt egy olyan országban, ahol amugy is ugyszólván mindenki gazdaérdeket vall? Így riváltak reánk több mint két évtizeden keresztül. És ma is hallunk eféle ellenvetést.

Minck gazdapárt egy gazdaországban? Mi szükség rábeszélni a verebet, hogy ő veréb legyen?

De hiszen éppen itt a tévedés. Mindenki azt hiszi a verébről, hogy ő tudja hogy veréb, pedig nem tudja. A verebek nagy családjában csak a tollazat, az ösztön és az életmód egyformasága a közös vonás. Hiányzik azonban belőlük a közös érdek tudata, mely szervezkedésre hajtana őket olyan célból, hogy ezer veréb kivigye azt, amire egy képtelen. Egyetlen hejával szemben egy veréb épp oly tehetetlen, mint ezer. Nézzétek, amint nagy csapat ilyen madárka gabonával telt, fődött kosarat csipked. Tíz csőr ereje is elegendő volna ahhoz, hogy a kosarat felnyissák. Ám minden csőr kizárólag csak magamagának dolgozik. A közös érdeket egyetlen egy veréb sem látja s így valamennyi éhen marad.

Mit ért az, hogy sok volt a gazdaveréb, de nem tudtak közös célra összedolgozni? Mit használt az, ha kevés volt a merkantilisták heja, de az mind összefogott?

Most aztán itt van a gazdapárt. Nem tudott neki életet adni a béke, amely az elméletek jogára alatt állott. Megszülte a háború és a világhatalomtrófea, amely megdöntött minden műalkotást és az embereket természetes létalappajkára szoritotta.

És most megint halljuk, hogy minek a gazdapárt, egyesüljünk, mert a haza veszélyben van! Hiszen éppen azért kell itt most már egy erős gazdapárt, mert veszélyben van a haza. Bizonyára nem azért kell a gazdapárt, hogy az hatalmi uton, a termelési költségekkel arányban

LEGYIABB SZERKEZETŰ **GŐZEKÉKET, MOTOREKÉKET,** gőz- és motoros cséplőkészleteket, Sack-ekéket, boronákat, vetőgépeket, fűkaszálokat, aratógépeket és egyéb gazdasági eszközöket legelőnyösebben szállít az

„UNIO” MŰSZAKI ÉS GÉPFORGALMI R.-T.

Iroda: BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 72. • Raktár: BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 45.

Telefonszám: 143-63.

7971

Sürgönycim: UNIOGÉP Budapest.

nem álló, drága árakat biztosítson a mezőgazdaságnak. Nem. Ez a párt nem akarhat az ország hájja lenni.

Alig hihető azonban, hogy most már mindenki csakugyan észbe kapott volna és a nyereszkeskedő töke is a komoly, termelő munka útjára akarna térni. Hát a gazdapárt arravaló, hogy oda kényszerítse a pénzt, a vállalkozó készségeit: az izmot és a szellemet odahajtsa a nemzeti vagyon igazi alapjához, a mezőgazdasághoz, ahonnan a munka és a szorgalom anyagot kaphat az ország újráépítéséhez. Hogy visszaterelje a szétszakadt, az elkalandozott nemzeti energiát a földhöz, amelyen lábunkat megvetve, ezt a mi elsőlyedi világunkat fel- emelhetjük a történelem új színterére. By.

Egyről-másról.

(A minősítési törvény módosítása. — A gyapjuforgalom szabályozása. — A szarvasmarha-irányárak bukása.)

A minősítési törvény módosítása.

Hatalmas zár szakadt le és régen döngött kapu nyílt meg a gazdasági szakképzés előtt azzal a kormányrendelettel, amely a minősítési törvényt megváltoztatja, illetve a közgazdaságtudományi kar javára is megadja azt a képesítést, melyet idáig csak a jogi egyetem élvezett. A kvalifikációs törvény értelmében a központi és a törvényhatósági közigazgatás tisztviselői állásaira csak a jogi végzettség képesített. Ennek következtében Magyarországon páratlanul álló jogászbirokrácia fejlődött ki. Jogászok helyezkedtek el a közigazgatás egész vonalán, olyan ágazatokban is, amelyek különleges szakképzettséget igényeltek. Halász, madarás, szőlész, állattenyésztő, birtokfelügyelő csupa jogászból került ki s csak az újabb időkben tört rést a minősítési törvény kordonján néhány gazdaságilag képzett szakember, akiket a földművelésügyi miniszterek jóakarata különféle eselfogásokkal egyes gyakorlati osztályok vezetőjévé tett. Technikusok, orvosok ugyancsak az elnyomatás sorsát panaszolták és egyesült erővel évtizedek óta verjük a minősítési törvénykapuját, hogy az nyíljon meg a szakemberek előtt is és érvényesültsükre a közigazgatás megfelelő ágazataiban lehetőséget biztosítson.

Most végre, ha nem is tárult fel egészen a kapu, de legalább nyílás támadt rajta.

A kormány 237/1920. számú rendeletének 1. §-a következően intézkedik: „A közgazdasági ügyekkel foglalkozó minisztériumok központi igazgatásánál, valamint ezeknek a minisztériumoknak kormányzati hatáskörre alá tartozó azoknál a hivataloknál, amelyeknél különleges gazdasági szakképzettséget igénylő ügyeket is intéznek, továbbá a külügyi igazgatás szerveinél, végre a köztörvényhatóságok tisztviselői karában a fogalmazói szakban oly egyének is alkalmazhatók, akiknek az 1883. évi l. t. c. 3. §-ában megállapított képzettségük nincs meg, ha a budapesti tudományegyetem mellett felállított közgazdaságtudományi karon a közgazdaságtudományi államvizsgát sikerrel letették”.

Kétségtelen, hogy ez a rendelet is vívmány-számba megy, de bizony csak elvi vívmány. Hiszen a közgazdaságtudományi kar még csak most szerveződik és a legjobb esetben is négy-

öt esztendő fog eltelni, amíg ez az új intézmény szakembereket adhat át a közigazgatásnak; akkor sem kész, hanem csak kezdő embereket. Átmenetileg tehát pótló intézkedésre volna szükség, amely lehetővé tenné, hogy szakképzett gazdák, a közigazgatási jogi ismeretek megszerzésével, a mezőgazdasági igazgatás gépezetében mielőbb beleilleszkedhessenek. Lesz még alkalmunk erre a kérdésre visszatérni.

Egyelőre azon való örömmünknek adunk kifejezést, hogy végre megszűnőben van a privilégiumnak az a rendszere, amely a magyar értelmiséget mesterségesen jogi egyetemekre terelte, megteremtette a Sanyaró Vendelek társadalmát, elvonván a termelő munka teréről azokat is, akiknek itt kellett volna boldogulásukat és jövőjüket keresniük.

A gyapjuforgalom szabályozása.

Azok a kinövések, melyek az áruzsora és lánckereskedelem révén a gyapjukereskedelemben nagyon sajnálatos módon rendkívül erős mértékben jelentkeztek, arra indították a kormányt, hogy az egész gyapjumennyiséget lefoglalja, a bejelentési kényszert elrendelje és a gyapjuátvételi bizottságra bizza annak eldöntését, hogy a lefoglalt és bejelentett gyapjuból mennyi fordítandó közszükségleti célokra és mennyi maradhat szabadkereskedelem tárgyá. A gyapjuátvételi bizottság a földművelésügyi, kereskedelmi és hadügyminisztériumok kiküldöttjeiből áll, elnöke pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőjében Miklós Ödön, az OMGÉ alelnöke. Az a körülmény, hogy a bizottság teljesen érdektelen emberekből alakult, teljes biztositókat szolgáltat arról, hogy a bizottság a legigazságosabban és legteljesmértékben fog eljárni és ez a gazdaközönségre mindenestre megnyugtatólag fog hatni.

Ezidőszent a gazdákat — miután gyapju már alig van a kezükön — a gyapjuforgalmat szabályozó rendelet alig érinti. Annál inkább érinteni fogja azonban őket, amint közeledik a nyírás ideje s akkor jól megfontolandó, hogy kinek adják el a gyapjunak azt a részét, melyet a gyapjuátvételi bizottság a szabadforgalom számára felszabadít. A nélkül, hogy bármiféle akciónak eleje akarnánk vágni, azt az elvet kell leszögeznünk és ajánljuk egyúttal a gazdaközönség figyelmébe, hogy a gyapjuval való lánckereskedelem és áruzsora, melynél teljesen illetéktelen kezek a gazda rovására nyereszkeskednek, csak úgy lesz elkerülhető, ha a gazdák azt a gyapjumennyiséget, amellyel szabadon rendelkeznek, altruisztikus alapon álló szövetkezeti értékesítési szervnek bizományba eladják. Ilyenformán a szabad gyapjunak egy kézből, a külföldre való eladásával olyan előnyös árak biztosíthatók, amilyeneket a gazda egymagában nem érhetne el, így azonban bizományi eladás mellett az elért haszonban részesedük, illetve a költségek levonása után a hasznát teljes mértékben neki fizetik ki.

A gazdáknak csak azt a jó tanácsot adhatjuk, hogy bármilyen csábító ajánlatokkal jelentkezzenek náluk a magánvevők, ne álljanak velük szóba és várják meg azt a gyapjuértékesítési organizációt, amely ugy az ő érdekükben, valamint az ország érdekében készülékelben van. Az országnak is érdeke, hogy a külföldi vevők az összes szabad gyapjut egy kézben találják, mert akkor annak értékesítését igen értékes kompenzációkkal lehet kapcsolatba hozni.

A szarvasmarha-irányárak bukása.

A főváros által néhány hét előtt életbe léptetett szarvasmarhairányárakat e héten hatályon kívül helyezték és újból teret engedtek a szabad áralakulásnak. Káröröm nélkül, szomorú elégtétellel állapítjuk meg ezt az előre látott fordulatot. Megirtuk annak idején, hogy a fővárosnak ez az intézkedése, amit az összes illetékes tényezők beleegyezése nélkül tett, célszerűtlen és visszafelé fog elsülni. Józan logikával nem is lehet megérteni, hogy ha a fővárosban maximálják a marha árát, máshol pedig mindenütt szabad az áralakulás, akkor több és jobb legyen a felhajtás a budapesti vásárokon. Csak az a szomorú, hogy a fővárosi hatóságok már sokszor csődött mondtak maximálási kísérletének a szegény pesti fogyasztók jutták meg a levét. Az árszabás első következménye az volt, hogy a 40 K.-s irányárért csupa rossz minőségű anyagot hoztak a pesti vásárokon, így a fogyasztók kevésbé értékes húshoz juthattak; a legutóbbi vásárokon pedig már a száz darabot sem érte el a felhajtás és így hushány állott be, ami az összes húsfélék árát nagy mértékben felszöktette. Ha a főváros a fogyasztók amugy is lapos pénztárcájának rovására nem kísérletezik, akkor csak néhány koronával emelkedtek volna a husarak, míg a szerencsétlen közéletmezési politika ugyancsak megdrágította a húst.

A fővárosnak csak egyet sikerült elérni: úgy szólván az egész napisajtó e sikertelen beavatkozás után azt a kívánságot hangoztatja, hogy az élmarha árát minden vonalon maximálni kell, sőt a rekvirálás szükségét is emlegetik. Ezt a következményt szintén előrelátnak és figyelmeztettük is a fővárost, hogy veszedelmes lejtőn jár. Az armaximálás egyidejű erélyes rekvirálás nélkül hatálytalan; így tudtuk, hogy az armaximálás egyedül sikertelen lesz és ezt a rekvirálás kivánságának kell követnie. Mivel komoly szakkörökben még szó nem esett az élmarha-árak általános megszabásáról és a rekvirálásról, sok szót nem vesztegetünk ezekre a hangokra. Nem lehetjük, hogy állattenyésztésünk fejlődésének természetes rugóit akarnák elpusztítani. Rekvirálni valót a vörösek és románok nem sokat hagytak. Ha pedig a Dunántul kevésbé megviselt állattalományát tizedelnék meg a pesti vágóhidon, honnan fog igavonó jószág és tenyészanyag kerülni a kipusztított Tiszántulra?

JUH TENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Imre.

A fejős juhok minőségi megjavítása.

A fejős juhászat az ország ama részein van leginkább elterjedve, amelyek ma a demarkációs vonalon túlesnek. De ez a körülmény nem kisebbítheti a fejős juhászat ügye iránt való érdeklődésünket, nemcsak ezen határvonal megváltoztatásában vetett hitünknek fogva, hanem mert a birtokpolitika is Magyarország juhászatában oly állapotot fog teremteni, amelyben a fejős juhászatnak még az eddiginél fokozottabb jelentősége lesz.

Juhtenyésztésünk jövő fejlesztésében tehát különös gondot kell fordítani a fejős juhászat kérdésére. Ez a kérdés a múltban is nagyon sokszor felvetődött és a juhászati szakirodalom munkásainak csaknem mindegyike reámutatott

ÁLLAMI FELÜGYELET
ALATT ÁLLÓ

Sürgőnycim:
VACCIN Budapest.

LABORATORIUM

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 18/b.

**VÉDOOLTÓANYAGOK TERME-
LÉSÉRE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Interurban: József 28-14.
Telefon: József 32-38.

Védőoltóanyagok lépfene, sertésorbán, sercegő üszök, gümőkór stb. ellen.

Rapid szérumok lépfene, sertésorbán, sercegő üszök, sertéspestis, sertés-vész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfikolera, mirigykór stb. ellen.

Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

már a fejős juhállomány megjavításának szükséges voltára. A sok jó szónak és mindenféle előszerű javaslatnak azonban nem volt meg a fogadtatja, mert amint jól tudjuk, fejős juhászatunk továbbra is régi elmaradottságában szinylődött.

A fejős juhászatban sok, a juhászat más ágában nem érvényesülő tényező megnehezíti a haladást. Már maga az a körülmény, hogy a fejős juhállomány zöme kisgazdák, sőt sok esetben a kultura legalacsonyabb fokán álló kisgazdák birtokában van, nehezen áttörhető gátját képezi minden újításnak. Egy másik akadály, amelyen az előrehaladás könnyen megütközik: a bacsórendszer, amely a fejősnek meghatározott gomolyaszolgáltatás ellenében való bérbeadása által — a legtöbb esetben — a tenyésztést is teljesen a bacsó kezére játsza. Pedig az eredmény, amely sokszor az állomány elcseserjesedésében, a tejhozam elégtelen voltában és a gyapju selejtes minőségében és csekély hozamában nyilvánul meg, ellené szólnak a bacsók gyakorlati megfigyeléseinek alapuló tenyésztési megfigyelésének. Többnyire a bacsórendszer az okozója annak is, hogy a legtöbb helyen az egyes állatok tejszolgáltatásáról nem lehet megbízható tájékozódást szerezni.

Már pedig a tejszolgáltatás megítélése csak akkor válik a tenyésztés számára felhasználhatóvá, ha azt fejőpróbák segítségével egyenként pontosan megállapítjuk.

A fejősjuhászatokban fennálló, az előbb már vázolt állapotok természetesen nagy akadályt képeznek az ilyen fejőpróbák keresztülvitelének és részben ezeknek kell tulajdonítani, hogy ebben az irányban számbavehető lépés nem történt a fejősjuhállomány minőségi megjavítása érdekében. Joggal fel kell azonban tételeznünk, hogy a fejőpróbák a tenyésztésnél történt elhanyagolásában döntő szerepet játszik az a körülmény is, hogy a gazdák igen kevéssé vannak tájékozódva az individuális tejelőképesség elérésének mérvéről.

Az közismert, hogy fejősjuhaink — a nyájak átlagszolgáltatását tekintve — rendszerint csekély tejelőképességgel bírnak, azt azonban sehoisem kutatják, vajjon ez a csekély állag az egyedek általános csekély tejelőképességéből állt-e elő, vagy pedig igen nagy tejelő-képességre és igen csekély tejelőképességgel bíró egyedek szolgáltatásának átlagos eredménye. Ez a tenyésztés megjavításánál követendő eljárás megvalósítására nézve nem mindegy, de másrészt fel kell tételezni, hogyha a gazdákat a tejelőképesség tekintetében egy-egy nyáj anyagán belül előforduló eltérések mérvére nézve tájékoztatjuk és ha ezek az eltérések tényleg igen jelentékenyek, akkor ez nem maradhat kihatás nélkül a fejőpróbák alapján történő tenyésztés fontosságának fölismérésében.

Ezeknek a körülményeknek mérlegelése készítette az állami Gyapjuminósító Intézetet olyan vizsgálatoknak végrehajtására, amelyek az individuális tejelőképesség eltéréseinek egy nyájon belül előfordulhatóságát mérvére nézve némi tájékoztatást szolgáltatnak.

Vizsgálatainkat egy zólyomgyeji, egy árva-megyei és egy lipótmegyei juhászatban végeztük. Az elsőnek említett juhászat anyaga frizigája keresztelés, a másik kettő pedig racka volt. Mindenütt egyenlő koru, a laktáció azonos időszakában levő és természetesen azonos tartásban részesülő állatok szolgáltattak a vizsgálatok céljára. Az intézet kiküldöttje mindenütt kéthetenkénti fejőpróbát végzett, amelyeknél

minden egyes állat napi tejhozama pontosan meg lett állapítva és a kifejt tejből vett átlagmintákban meghatároztuk a zsirtartalmat, valamint az oltó segítségével szokott módon előállítható gomolya mennyiségét. Utóbbi meghatározás a gyakorlatban tényleg elérhető gomolyanyeredékre nézve természetesen csak hozzávetőleges tájékoztatást szolgáltatott, mert a gomolya nagyban készítésénél olyan tényezők is befolyásolják a hozamot, amelyek a laboratóriumi kísérletnél háttérbe szorulnak. Ez a körülmény azonban nem homályosíthatja el a gomolyáhozam egymás közötti összehasonlításának tanulságait.

A háború okozta forgalmi zavarok következtében nem folyhattak a vizsgálataink — úgy, amint azokat terveztük — a fejési évad befejeztéig, minél fogva összehasonlításul csak az első 3 hónapi fejés eredményeit használhattuk fel. Az individuális teljesítőképességben mutatkozó eltérésekre nézve ezek az adatok is általános érdekű tájékoztatást szolgáltatnak.

A tejszolgáltatásra vonatkozó vizsgálatok főbb eredményei az alábbi táblázatban vannak összefoglalva.*

A vizsgálat tárgya	3 hónapi tejhozam		3 hónapi gomolyáhozam		Legjobb tejelők	Közepes tejelők	Legrosszabb tejelők	Legjobb tejelők	Közepes tejelők	Legrosszabb tejelők
	kilogramm		kilogramm		3 havi átlagos tejhozama			3 havi átlagos gomolyáhozama		
	min.	max.	min.	max.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Zólyomgyeji juhászat	9.9	49.8	2.8	12.8	42.6	24.3	15.7	11.6	6.8	4.2
Árva-megyei	19.9	56.9	4.6	13.8	54.0	37.0	25.9	12.3	8.2	6.1
Lipótmegyei	23.3	72.0	6.2	17.3	64.6	37.0	27.6	15.3	9.0	6.2

Ezek az adatok a megfigyelt állatok minőségében fennálló eltéréseket eléggé megvilágítják, de az egyes állatok tenyésztési értékének különbözőségéről csak akkor alkothatunk tiszta képet, ha azoknak egyéb teljesítményeit is figyelembe vesszük, nevezetesen a testnagyságot és a gyapju hozamát, valamint minőségét is. A vizsgálatok erre is kiterjedtek és azoknak eredményei több esetben megállapították, hogy kiváló tejelőképesség és a gyapju jó minősége, valamint a nagy gyapjuhozam egymást nem zárják ki. Meg van tehát a lehetősége annak, hogy a tejhozam fokozásával egyidejűleg a gyapjuhozamot is növeljük s hogy utóbbi irányban is milyen tág tere nyílne a fejősjuhállomány megjavításának, azt eléggé beigazolják vizsgálataink adatai. Így pl. a tavaszi nyírásnál a darabonként szolgáltatott tisztagyapju mennyisége a zólyomgyeji juhászatban 358—724 gm, az árva-megyei juhászatban 200—621 gm, a lipótmegyei juhászatban pedig 316—1191 gm között ingadozott.

Tulajdonképpen a vizsgálatok adataiból arra következtetni, hogy országsszerte minden fejősjuhászatban ugyanilyen jelentékeny eltérések állnak fenn a nyáj egyedeinek teljesítőképességében, de már maga az a körülmény, hogy ezek az eltérések egyáltalában ilyen mérvűek lehetnek, méltán ösztönözni szolgálhat a fejősjuhok tenyésztésének az eddiginél biz-

* A vizsgálatok részleteiben a „Kísérletiügyi Közlemények” XVIII. kötetében közöltettek. E közlemény különnyomatát a Gyapjuminósító Intézet az érdeklődőknek díjtalanul megküldi.

tosabb alapon való helyezésre. Erre kell bennünket készítenie annak az ismert ténynek is, hogy fejősjuhászatunk átlagos tejhozama általában csekély s fejősjuhaink a legtöbb esetben sem testi fejlődésük, sem gyapjuszolgáltatás mennyisége és minősége tekintetében nem ütik meg a mértéket.

Tehenészetekben elképzelhetetlen volna az az állapot, hogy olyan egyedek, amelyek csak felét vagy negyedét szolgáltatják a jobb tejelők által adott tejmennyiségnek, megmaradhassanak az állományban és esetleg még utódokat is neveljenek. Ilyen eshetőség még abban a kor-szakban sem állhatott fenn, amelyben még nyoma sem volt az ellenőrző egyesületek működésének és a tej hozama, illetve zsirtartalma alapján történő tenyésztésnek.

Tagadhatatlan, hogy a megfigyelt állatok nagy száma, valamint a fejősjuhászatok egész üze-ma a tejhozamnak egyenként való megállapítását igen megnehezíti. Ahol ezek a nehézségek a munka egyszerűsítését mulhatatlanul szükségessé teszik, legalább arra kellene törekedni, hogy az anyák egy részéből alakított kisebb törzsnyajban a tejszolgáltatás az egész

fejőidőnyre kiterjedőleg pontosan megállapítás-sék s csakis a legjobb tejelők kosivadékai használtassanak fel a tenyésztésben. Ha emellett időnkint az egész állományt is próbafejések végeztetnek, amelyeknek eredményeihez képest a legrosszabb tejelőket a nyájból kiselejtezzük, a tejhozam mindenesetre lényegesen fokozódni fog. A haladás azonban csak akkor biztosítható teljes mértékben, ha a tejelőképesség pontos meghatározása az egész állományra kiterjed és a tejszolgáltatás mellett — mint az vizsgálatainknál is történt — a gyapju hozamának és minőségének megállapítását is kellő figyelemre méltatjuk.

A fejős juhászatnak ilyen értelemben történő támogatása leginkább az ellenőrző egyesületek-hez hasonló munkásság keretében válnék lehetővé, de addig is, míg erre sor kerülhet, leg-sürgősebb feladatunk az lenne, hogy a népies juhászatok részére felhasználandó tenyészanyag-nak az előbb ismertetett irányelvek figyelembe-vételével való kitenyésztését elősegítsük.

A köztenyésztés follandítása érdekében eddig történt tenyészállatkiosztásoknak mindenesetre hátrányára szolgált az a körülmény, hogy aránylag kevés számú olyan fejős juhászat állott rendelkezésre, amelynek minősége a megszokott átlagot jelentékenyebb mértékben felül-multa volna. Ennek a hiánynak pótlása érde-kében tehát szükség volna olyan fejős juhá-szatokra, amelyek egyrészt példaadásuk által a fejőpróbák alapján történő tenyésztést elősegítik, de másrészt alkalmassá válnak arra is, hogy a fejős juhállomány megjavítását biz-

Terra

MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelőtt Szemere és György
 Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körut mellett.

Telefonszám 34-92 és 32-88.
 Székhelyem: „Terra” Budapest.

Szállít

mindennemű gazdasági és kertészeti magvakat a legmegbízhatóbb minőségben.
 KÜLÖNLEGESSÉG: eredeti külföldi BARRES takarmányrépamag, EXPRESS májusi koránérd zöldborsó, DIPPE májusi legkorábbi sárgaborsó (zsisziktmentes).

tosító, kiváló minőségű tenyészanyagot szolgáltatassanak.

Ilyen — mondhatni — típusnyájuk létesülése érdekében az állami gyapjuminósító intézet már kezdeményezett az előbbiekhöz hasonló, de az állomány egészére kiterjedő tenyésztési kísérleteket, amelyeknél a fejőpróbákat, valamint a gyapju minőségének és hozamának elbírálását az intézet tisztviselői végezték. Kívánatos volna azonban, hogy minél több fejős juhászat saját kezdeményezéséből is hozzáfogna a vázolt alapon történő tenyész kiválasztás meghonosításához, mely munkálatainál az intézet szívesen szolgál utbaigazítással.

Kovács Imre.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A közönséges paszulyzsizsik.

I.

Minden gazda, de minden gazdasszony tudja, hogy mi a zsiszikes borsó, zsiszikes lencse és a gazda ismeri, bár nem sokat törődik vele, a zsiszikes lóbabot, tót babot stb.-t: de, hogy valamelyikük látott volna zsiszikes paszulyt, arra eddig Magyarországon nem volt példa. Hiszen magyar ember, de talán az összes középeurópai ember nem is tudta, hogy van e egyáltalán zsiszikes paszuly, vagy hogy a paszulynek (*Phaseolus*) van-e zsiszike! E tekintetben tudniillik tegyük különbséget a bab, horvát bab, tót bab és abrakbab stb. (*Vicia*), meg a paszuly (*Phaseolus*) között: most csak az utóbbról van szó.

Már vagy száz esztendeje, hogy a paszulyzsizsik (*Bruchus obtectus* Say, vagy *B. Fabae* R.) ismeretes, mert Say Tamás már 1831-ben nevezte el így ezt a bogarat, amely Északamerika száraz (magtári) paszulyában kárt tett. Eleinte csak ott volt ismeretes. Majd eljutott Középamerikába, el Középtenger mellékére, Európa és Afrika közé; innen elterjedt Dél Európában és Afrikában, majd Keletre terjedve — van már belőle messze Afsziában is. Ugy látszik, a délvidék rovára s így északra terjedve, még nem igen jutott messzire.

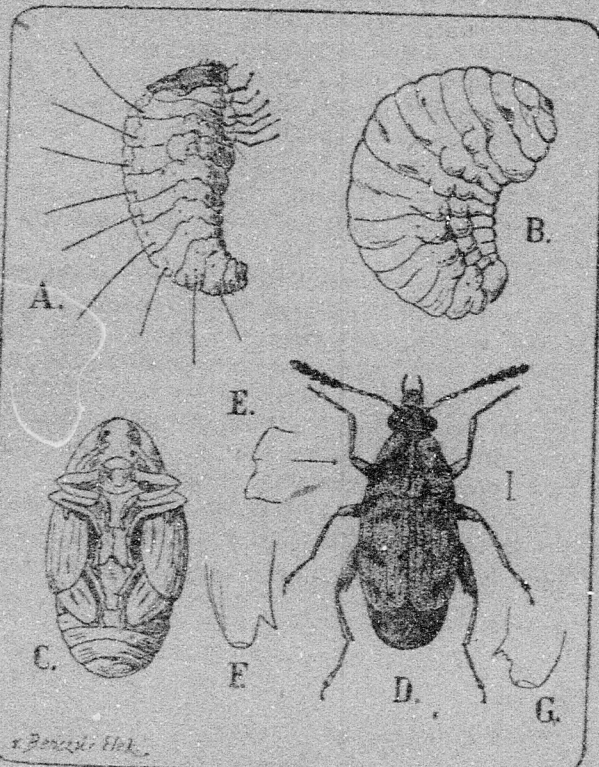
Nálunk eddig nem volt, noha a múlt század végén már kapott Magyarország zsiszikes paszulyt élő zsiszikkal, de akkor nem lett belőle baj. Most — 1919. év végén — ismét felbukkant. Egy állás nélküli gazdaságot küldött a *Köztelek* szerkesztőségének ugyanis Szombathelyről egy két deciliter saját szerű paszulyt (datolya paszulyt), amely igen-igen zsiszikes volt. A szerkesztőség hozzám küldte. Első pillantásra láttam, hogy miről van szó és mert ezzel új csapás fenyeget, rögtön — telefonon — és írásban kértem a felettes földművelésügyi miniszteriumtól a felhatalmazást a többi, részint kiderítő, részint óvó intézkedésekre.

Ez megtörtént és kitűnt, hogy a szombathelyi zsiszikes paszuly zágrábi származású. Onnan egy vasutas hozta. Ebből 1919-ben vetettek már szombathelyen, de a fertőzött magból nem kelt ki semmi. Amennyi fertőzött mag 1919. végén Szombathelyen még felhajtható volt, azt a kiküldött Bakó Gábor állomásvezető a helyszínen összeszedte és Budapestre felhozta. Van-e még valahol előzsiszikes paszuly az országban, azt nem tudom. Ma a további kutatás e téren egyelőre lehetetlen.

Ezzel a paszulyzsizsikkal újabb veszedelem fenyeget és azért szükségesnek tartom, hogy vele itt röviden foglalkozzam.*

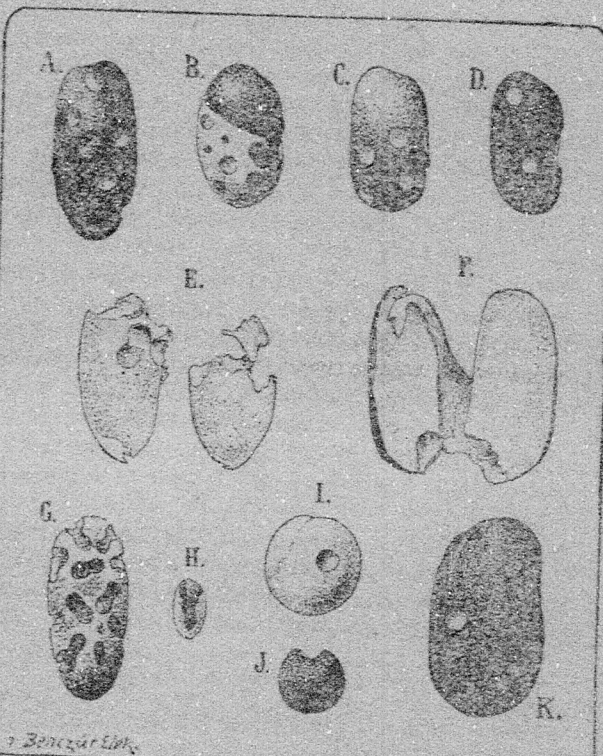
A paszulyzsizsik (I. a 8. számú ábrát) alakja, termete s egész külseje szerint igen hasonlít a különböző nagyságú borsó-, lencse- vagy bab-

zsizsikhez. Nagysága 2 millimétertől kezdve 5 mm. között ingadozik. Három bélyege azonban olyan, hogy annak alapján ez a faj elkülöníthető a többtől. Potroha hegye vörhenyes, még

8. ábra. A. a paszulyzsizsik fiatal (még lábas) és B. ugyanaz már nagyobb (már lábas) lárvája; C. e zsiszikk bábja és D. a kifejlődött bogara; E. a paszulyzsizsik mellkasának sarkos-fogas oldala; F. a borsózsizsik egy-fogas és G. a paszulyzsizsik háromfogas hátulsó combjának vége. — Mind nagyított rajz.

pedig annál vörhenyesebb, mennél fiatalabb a bogár. A paszulyzsizsikből még ki nem kelt bogár potroha vége még igen élénk vörhenyes, de folszíne, mint mindig, szürkés-fehéres szőrös. A második bélyeg az, hogy a mellkasa (tora) két oldalán a bevágás, amely a borsózsizsikkénél megvan, a paszulyzsizsikkénél hiányzik; a harmadik bélyeg meg az, hogy a hátulsó lába combja hegyén, a test felé tekintő oldalán egy

9. ábra. Zsiszikes paszuly, borsó-, lencse- és babszemek. A—G. Különböző zsiszikes paszulyzsemek. A. Datolya; B. golyó; C. sarkos- és D. szerecsenpaszuly, mind zsiszikk rágta szem; E. és F. a datolyapaszuly kezdődő rágása; G. ugyanaz lehántott állapotban; H. a paszulyzsizsik bábja; I. borsó, J. lencse- és K. abrakbabszem — mind zsiszikk rágásos. — Valamennyi rajz egy és fél nagyságban.

nagyobb és mellette két kisebb fogacska van. Ez utóbbi két bélyeg olyan, hogy csak jó kézi nagyítóbüveggel látható meg. A paszulyzsizsik, fejlődő alakjait, valamint a tőle, de más zsiszikk

fajttól is kirágott különböző hüvelyes mag, valamint a több alakban tönkretett többfajta paszulyzsemek a 8. és 9. számú ábrán láthatók.

A paszulyzsizsik a szabadban is él, de a magtárban is, sőt elhet csak a magtárban is. A szabadba kikerült paszulyzsizsik akkor fertőzi meg a paszulyt, amikor hüvelye teljesen kifejlődött, szeme elérte teljes nagyságát és már-már érnei (keményedni) kezd. A bogár kirágja a hüvelyt, vagy ha az sérült, a sérülés helyén át, betolja tojásait abba. A kikelő kis labu lárvák befurakodnak többsével egy-egy szembe s abban tovább élve, nőve, majd elvesztik lábukat s olyan alakukká válnak, mint a reudes borsózsizsik lárvája. Egy-egy hüvelyen lehet sok, 20—82, egy egy paszulyzsemben pedig 20—22 zsiszikkfi is. A paszulyzsemben a zsiszikk-larva gyorsan fejlődik, mert amikor az megéri, a zsiszikk-larvából is már báb, majd bogár is lesz. Paszulyzsedés után már kitűnik, hogy az egyes szemek likesak. Rajtuk is van olyan lik, mint a zsiszike borsón, lóbabon. A különbség csak az, hogy a paszuly felszínén több a lyuk; néha csak 2—3, de olykor 8—10 és több, a ketéves szombat-helyi nagy datolyapaszulyzsemeken volt 22 lyuk is.

A paszulyban a zsiszikk a paszulyzsem szikéből (keményítőjéből) él, benne hosszukás ürügrággal s a rágas végén ugyancsak belsejében ürülekéből bábölcsöt készít. Ezek a bábölcsők, bábüregek a paszulyhéjához közel vannak.

A paszulyzsedéskor kifejlődött és pl. a magtárba került paszulyzsizsik azután, amíg csak ki nem fogy a táplálékából, mindig a magtárban a szeméspaszulyból él. Ezt is olyan tömegesen fertőzi meg, legyen az akár garmadában, akár a zsákban, mint a szabadföldi paszulyt: az előbbi közvetlenül, mert a paszulyzsemek közé tojik, az utóbbi közvetve, a zsákra s az itt kikelő lárvák azután a zsák vázán szövetét át befurakodnak a zsákba s így jutnak a szembe.

Életük itt is ugyanaz, ami az előbb volt. Ennek a szem belsejéből, vagy ha az elfogyott, pl. az azután következő 5—6 és későbbi nemzedék, él az előbbinek ürülekéből. Így megesik, hogy a legsúlyosabb paszuly is igen megkönynyebhül s ha van is némi, a réginek 20—25%-nyi súlya, az már nem paszuly, hanem csak zsiszikk-piszok. Az ilyen tönkretágot paszuly hűdős-dohos és nem való már semmire sem, mert elfordul tőle undorral még az állat is. Persze veszt az ilyen mag a csiracerejében is, annál többet, mennél hosszabb ideig volt a rágas. Egy-két bogár még nem bántja a csirát és tájékat, de a későbbi már rászorul erre is.

Egy éven belül lehet 5—6 nemzedéke is e bogárnak. Melegebb időben néhány hét alatt fejlődik ki egy-egy nemzedéke, hűvös időben pedig eltart a fejlődés három hónapig is.

A magtárban elszaporodó zsiszikk legtöbbször azért, mert nincs itt mit fogyasztania, de sokszor valószínűleg ösztönénél fogva is, kiszabadul a magtárból már idő előtt és tovább vándorolva, keres újabb fertőzésre való paszulyt. Részint ezen az uton, részint a kereskedelembe kerülő fertőzött maggal, gyorsan terjedhet. Megesett, hogy Amerika 4—5 államát 10 év alatt annyira teljesen megfertőzte, hogy pl. e század elején Washington körül nem lehetett paszulyt természetien, amely szedéskor már nem lett volna zsiszikes. Az új, zsiszikk-tól mentes paszulyvetőmagot mindig északról kellett hozatni, mert a zsiszikk vagy még nem került fel oda, vagy nem él meg ottan. Eszerint Washington körül csak zöldbabot lehet természetien s azt is mindig csak zsiszikkesen!

Ma az amerikai paszulytermesztő, kivált a déli vidék, a paszulyzsizsiket olyan tényezőnek tartja, amellyel mindig számolnia kell, ha paszulyt és természetien közgazdasági jelentősége szerint méltatni akarja.

Ez vonatkozik reánk is. Mi a paszulyt és természetien nem sokra becsüljük. Közvetlenül természetése kevés, holott mint köztes termék kukorica, takarmányrépa és kisebb mértékben a burgonya között, már elterjedtebb; elebbi esetében — mint főtermék — a háboru előtt

* Tulajdonképpen egy hosszabb dolgozatot készítettem e tárgyban, de mert az e lap keretéhez mérve nagyobb, az külön füzet alakjában fog megjelenni; itt csak a leg-szükségesebb elmondására szorítkozom.

100-1
termék
ségben
Ez a
magyar
számban
mezőse
paszuly
ról és
beszélve
nagyob
megóvj

N
V
Vet

Ha s
vetőma
sére, a
hogy m
esztend
fellend
Hogy
námely
igy a l
hessük
fel kel
tárása
ban tö
orvosla
fejődés
Hog
mentes
alappán
magot
igazol
a kere
tésünk
jedteb
pedig
sének
legelő
állatter
Ez a
mágyar
aranyb
milyen
tünk a
takarm
Hon
feltétel
tének
számá
boldog
mezőse
Ny
megha
a ma
eleger
mas
mert
felesle

M
Sürg
VE
BUB

100-150 ezer, utóbbi esetben — mint melléktermék — 1-2 millió méternázsányi mennyiségben termelt.

Ez nem jó és különösen nem azért, mert a magyar paszulyrak a külföldön, pl. Németországban, jó neve van s a porosz hadsereg élelmezésére szolgáló paszulyrak 25% magyar fajta paszulyból került ki. Eszerint a paszulyzsizsikről és a hazai gazdálkodás nehéz viszonyairól beszélve, jó lesz, ha erre is gondolunk és nagyobb mértékű paszulytermesztés esetére megővjük annak régi jó hírnevét.

Jablonov-ki József.

(Vége köv.)

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grabner Emil.

Vetőmagtermelésünk bajai és hiányai.

II.

Ha számításba vesszük azt, hogy kinek milyen vetőmag kellene és milyen nem áll rendelkezésére, akkor nyitott könyvként áll előttünk az, hogy milyen vetőmagot kell termelőnk az idei esztendőben. A mostani vetőmagárak nem a fellendülés, hanem a teljes lezülles értékmérői. Hogy ez az állapot ne folytatódjék — mert némely vetőmagban már évek óta tart —, hogy így a bajokat jóvá esztendőre legalább enyhíthessük, ha megszüntetni képesek nem vagyunk, fel kell tárunk a hibákat, mert csak azok feltárása hozhatja meg az orvoslást. Nekünk azonban több kell, mint a napi és szervi bajaink orvoslása, nekünk a vetőmagtermelés terén fejlődés is kell.

Hogy a lucerna, lóhere stb. heréfélek arankamentes termelését biztosítsuk, a vetésvizsgálat alapján arankamentes területekről kellene a vetőmagot termelőnk, melyet a vetőmag vizsgálata igazol. Enélkül nyugodt lélekkel nem nyulhatunk a kereskedelmi vetőmaghoz, hogy állattenyésztésünk igazi fellendítésére az eddiginél kiterjedtebb here- és lucernavetéseket létesítsük. Ez pedig állattenyésztésünk teljes erejű fellendítésének alapvető feltétele, mert enélkül, fűveléggel, különösen száraz Alföldünkön igazi állattenyésztés alig képzelhető.

Ezzel egyaránt fontos, hogy a homoki takarmánynövényeink vetőmagjának termelését kellő arányban biztosítsuk. Hiába hirdetjük azt, hogy milyen szép és jó takarmánycultúrát létesíthetünk a homokon, ha arra kellő mennyiségű takarmánymagunk nincs.

Homokterületeink a most kilátásban lévő békefeltételek szerint az ország szántóföldi területeinek az eddiginél sokkal nagyobb százalék-számát fogják alkotni, mint eddig. Ha tehát boldogulni akarunk, ott az eddiginél fejlettebb mezőgazdasági kultúrát kell teremtenünk.

Nyulszapukamagot talán találunk a részünkre meghagyott országhatáron belül annyit, amennyi a magtermelés felkarolásának propagálására elegendő. Talán a szelidebb homokokra alkalmas baltacim- és bíborhere-magunk is van, mert utóbbiból nemrégén még kivitelre alkalmas feleslegünk is volt, mivel a homoki gazdáinknak

az nem kellett. Amde a homoki borsóból (peluschke) mely jó erőben lévő, trágyázható homokon nagyon értékes takarmánynövény, behozatal útján kellene még a tavasz előtt oly mértékben gondoskodnunk, hogy az, aki a vetőmagot kapja, annak termését ugyancsak vetőmagként értékesítse. Azonos módon kellene a szeszös búkkönyről is gondoskodnunk, mert ami kevés termelőhelyünk volt a növényre, azt egyelőre elvesztettük. Ugyancsak ilyesféle jellegű ezidőszert részben a csillagfürt is.

E növények magtermelése nélkül homokterületeinken virágzó mezőgazdasági kultúrát nem teremthetünk. A takarmány- és cukorrépa magtermelésén kívül nagyon fontos a konyhakerti növények magtermelése is. Ezeknél azonban a fajtaminőségre nagy súlyt kell helyeznünk.

A fűfelés vetőmagtermelése nélkül igazi jó füveseket rövid időn belül a valutaris okokból fenálló vetőmaghiány miatt aligha teremthetünk. E téren nemcsak a fűmagtermelés — melyre nehezen művelhető, vagy parlagterületet alkalmasak — hanem a fűfajták nemesítése is nagyon értékes. Amint azt az orsz. m. áll. növény-nemesítő intézet fűfajta nemesítő munkálataiból látjuk, fontosabb fűfeléinkben nagyon értékes fajtaelemek vannak, amelyekkel nemcsak a fűfelék fajtaértékét lehet fokozni, hanem egyúttal azt is el lehet érni, hogy értékezőbb fűfajtáink a mi viszonyaink között bővebb magtermést szolgáltatassanak, amivel a fűmagtermelés jövedelmezőségét meg lehetne alapítani.

Ezzel nemcsak egy újabb termelési ág lendületbehozása és honi viszonyainknak megfelelőbb fűfajták köztermelésbe bocsátása, hanem egyúttal külföldi fűmagbehozatalunk megszüntetése is elérhető. Ehhez mindenesetre évek munkája kell, de ha többen foglalkoznának azzal, hamarabb érhetnénk el azt, hogy nemcsak hazánkban legyen elég ilyen magunk, hanem külföldre is adhassunk el ilyen vetőmagot.

Helyszűke miatt röviden, csupán egyes részletekre kiterjedően világítottam meg az elmondottakban vetőmagtermelésünk hibáit. A sok irányban szomorú, sőt csaknem vigasztalan részletekkel szemben némi vigázként említhetem, hogy azokból a növényekből, amelyek nemesítését a legutóbb mult évek folyamán felkarolhattuk, azok igazi jó fajtaiból nemcsak a honi szükséglet fedezésére, hanem remélhetőleg rövid időn belül kivitelre is elegendő vetőmagunk lehet. Ezek vetőmagjából a mienkével azonos éghajlati viszonyokkal rendelkező országokba kivitel is létesíthetünk, de ugyanezt tehennék később más növények vetőmagjával is.

E téren egyelőre csak a kalászos gabonafélék vetőmagjára számíthatunk, esetleg a tengeri vetőmagjának hozzászámításával, de ez nem bizonyos, mert legjelentékenyebb tengeri nemesítőnk az elfoglalt országrészen van.

A növény-nemesítés terén elérhetünk olyan eredményt, amely részünkre a fejletlenebb államok fölött nagy mezőgazdasági fölényt biztosíthat, de ha a vetőmagtermelésünket szakszerű alapon, kifogástalan minőségben kifejlesztjük, az rövidebb idő alatt biztosítja részünkre a gazdasági előnyökét.

Ezért különös gondot kell fordítanunk arra, hogy a magyar növény-nemesítés teljes foku kifejlesztésével kapcsolatosan, a vetőmagtermelésünket rendszeresebbé, céltudatosabbá tegyük, mert ez egyrészt saját termelésünket fejleszteni, másrészt pedig a vetőmagkivitel révén, egyes vetőmagokkal a Nyugat, másokkal a

Kelet felé nagy gazdasági előnyöket biztosíthatna tönkrement országunk számára.

Vetőmagtermelésünkön és vetőmagkereskedelmünkön ezidőig olyan rövidlátás uralkodott, amely csak a márol-holnapra váltakozó piaci konjunkturák szerint igazodott. Ha az illetékes tényezők felismernék azt, hogy nem elegendő azzal a vetőmaggal foglalkozni, ami éppen keresett, vagy a piacról hiányzik, hanem megteremténék azt az alapot, hogy kellő előrelátással termeltesék kifogástalan minőségben az a vetőmag, aminek van piaci alapja, azzal már lényegesen javulhatna a helyzet. Grabner Emil.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

A csikónevelés bajai.

II.

Gyakori dolog, hogy a csikó görbe lábakkal születik, ami — ha nem közvetlenül öröklött tulajdonság — leginkább a méhben való kedvezőtlen fekvésnek tulajdonítható. A német hipologia az ilyen eseteket „elfekvésnek” (a liegen igeből származó „verlegen”-nek) nevezi.

Ha a végtagoknak ezen elgörbülései a rendeltetésszerű hajlítás irányába esnek, vagyis előre vagy hátrafelé irányulók, akkor azok a csikó növekedése folyamán rövidebb vagy hosszabb idő multán önként elmúlnak, amint a gyöngé inak és szalagok fejlődésükben erősödnek, edződnek és a testsúly hordozásához arányosan alkalmazkodó rendes kiterjedésük méreteit fokozatosan felveszik. Láttam kiszáradt clyan nagyfokban elgörbült csánku és csüdű ujszülött csikókat, melyek a bokájukon jártak elől-hátul és amelyeket napokon át csak úgy lehetett szoptatni, ha fölemelték és tartották azokat s mégis, mire egyévésék lettek, teljesen kiheverték ezt a bajt, minden különös beavatkozás nélkül. Igaz ugyan, hogy az ilyen esetek többsége nem mindig elfekvésből ered, hanem gyakran annak tulajdonítható, hogy az anya a vemhesség tartama alatt rosszul táplálkozott, esetleg hosszasan betegeskedett, vagy ikreket, vagy koraszülöttet hozott.

Mindezekben az esetekben a gyöngé csikónak erőteljes táplálása, anyja tejhozamának fokozása által, vagy ha ez nem sikerülne, a szopáson kívül fölözött tehentejnek pótlékképpen való adagolása mellett, a csikó elég hamar a rendes fejlődés medrébe hozható. Természetes, hogy az ilyen csikót nem azért neveljük fel, hogy azután tenyészállatnak használjuk, mert arra nem való — sőt az anyját is kihagyjuk a tenyésztésből, ha ismételtén ilyen hitvány csikónak ad életet — hanem tartjuk a csikót, hogy esetleg javulva, később mégis értékesíthető lenne. Ha azonban 8-10 hónapos koráig nem javul feltűnően, akkor tudunk rajta.

Az elfekvésnek sokkal kellemetlenebb jelensége az, ha a végtagok egyike vagy többje nem a hajlási síkban görbe, hanem e sikot irányában kifelé vagy befelé elhagyó. Ilyen a térdben szűk álláshoz (ökörtérűhöz) hasonló elgörbülés, valamint ennek ellentéte, a dongás állásnak megfelelő az első lábakon, valamint a tehénálláshoz és ennek ellenkezőjéhez, a dongás álláshoz hasonló a hátsó végtagokon. Ezek ritkán jelentkeznek ártatlanul; rendszerint az említett hibás lábállásokra való kisebbfokú örök

MAYER HENRIK ÉS TÁRSA VETŐMAGNAGYKERESKEDÉSE

BUDAPEST, V., AKADÉMIA-UTCA 8.

Sürgönycim:
VETŐMAG
BUDAPEST

VESZ legmagasabb áron gazdasági magvakat:
lóherét, lucernát, baltacim-
magot, nyulszapukát stb.

AJÁNL

fajtiszta és legmagasabb csiraképeségű gazdasági magvakat

Telefon:
165-62

7801

lött hajlam idázi elő azokat, az elfekvés pedig fokozza a hibát, de különben egészséges fölnevelés mellett, a módfelett való görbességek sokszor enyhülnek azon fokig, melyben a szűlők egyikénél vagy mindkettőjénél örökletesen hibaként láthatók.

A baj orvoslása: olyan kancákat vagy méneket, melyek az ilyen hibás lábállásokkal bírnak és azokat természetesen utódaikra átörökítik, hagyjuk ki a tenyésztésünkből. Az e hibákat még fokozó „elfekvéseket” pedig úgy kerülhetjük el, — mint már említettük — hogy a vemhes kancákat egészen az ellés napjáig kellő mozgásban részesítjük. Az elfekvések egy másik gyakori esetén és pedig azon, hogy a kanca természetéhez képest tulnehez és tulnagy magzatot ne hordjon, szintén könnyen segíthetünk azzal, hogy kisebbtermetű kancákhoz aránytalanul nagyobb méneket ne használjunk soha.

A végtagoknál felsorolt elgörbülései nagyobb részt minden erőművi beavatkozás nélkül javulhatnak, mert az inaknak vagy szalagoknak az elfekvés által okozott tulságos kinyúlásából, vagy pedig a beteges szervezetből kifolyó elernyedésből származnak s így ezek szöveteinek a további fejlődés folyamán való megerősödése nyomán többé-kevésbé megszűnnek.

Nem így áll a dolog a csikónak a multkori cikkünk elején feltett kérdésben érintett „veleszületett inróvidülésével”, mely az első végtagoknak aláhajló elfekvéséből származik valószínűen. Ez esetben a lábszár hátsó felületén végigfutó lábvéghajlítónak nem a kinyúltsága, hanem ellenkezőleg, azoknak összeszorodott volta okozza a bajt. Ha az ujszülött csikó annyira lábra bír állni, hogy testsúlyának a hatása alatt az első esüdek csak némileg is áthajlani képesek, akkor a természet maga segít a bajon, amennyiben a csigaként szereplő bokázület hátsó felületén kötél módjára végigsikló inak a testsúly hatása huzó értelemben fokozatosan megnyújtja. Ha ellenben az ujszülött csikó első lábvegei az inróvidülés folytán annyira merevek, hogy a csikó első patáinak talprészére nem bír ráállni, akkor a következő eljárással lehet a bajon segíteni a legtöbb esetben, ha idejekorán, vagyis a születést követő első 24 órán belül alkalmazzuk azt:

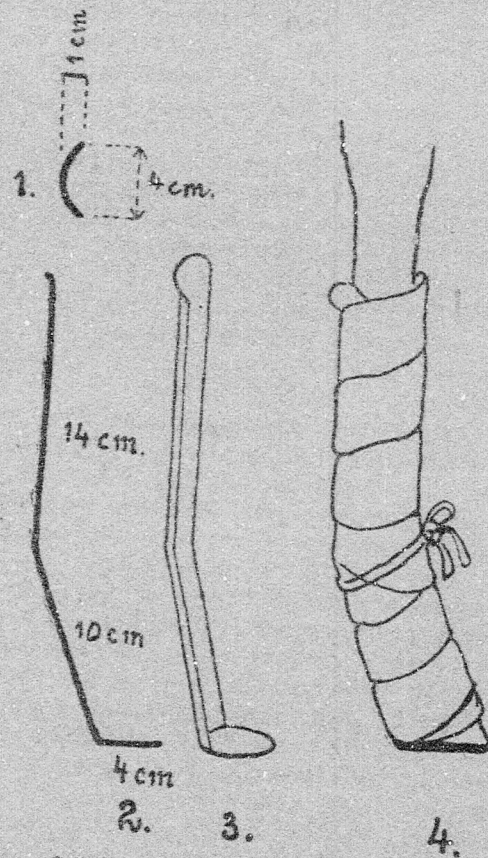
Könnnyű, körülbelül 2 mm. vastagsága 4 cm. szélességű abroncsvasból, a lábveg hátsó felületének megfelelő hajlásokkal bíró, homorított sint készítettünk kovácsnal. Méretei és alakja 10. számú ábrából kivehetők. Az ábrán 1. a sin harántmetszetét mutatja: szélessége 4 cm., a homorulat mélysége közepén 1 cm. A 2. sz. rajz a sin hosszanti metszete: a talpi rész hossza 4 cm., elől a pata talprészének megfelelően kerek; a csüdek megfelelő rész hossza 10 cm., a lábszárnak megfelelő pedig 14 cm. Az egész sin tehát 28 cm. hosszúságú vasabroncsból készül. Felső széle hátrafelé hajlítva, legömbölyítve, amint ezt a 3. sz. nézletes rajz is mutatja, nehogy az éle a lábszár hátsó felületét sértse.

Ezt a vassint hosszúságú kenderkócszal körülesavarjuk azon célból, hogy a sin megfelelő ruganyos bélelést kapjon s így a csikó lábát fel ne törje. A csikót megfelelő vastagságú, egyenletesen halmozott alomra, baloldárlára fektetjük. A farához ül egy ember, aki a hátsó lábait fogja, az elejéhez térdel a másik, akinek a sinezendő első lábát kell fogni. A sinezést harmadik ember végzi a következő módon: 1. A lábszár hosszúságú, sima kenderkóccal vagy vattával egyenletesen körülesavarja, körülbelül ujjnyi vastagságig, olyanformán, ahogy a katonák a csavarós lábszárvédőt szokták körületekerni, úgy hogy egyik csavarmenet a másikat tartsa. A kóccal való becsavarás, a patát teljesen beborítva, fölfelé halad a csüdön, bokán át, az utóbbtól számított mintegy 15—16 cm. magasságig. 2. Erre a kóccágra egy körülbelül 180 cm. hosszúságú, 5—6 cm. széles vászempólyát (tásli) csavarunk egyenletesen, hasonló módon, azért, hogy a kóccáreg helyén maradjon. A pólya végén levő két szalag megkötésével ál-

landosítjuk ezt a kócpárnázatot. 3. Az így előkészített végtag hátsó felületére, annak kiegyenesítése közben, a kéznél levő sint akképpen illesztjük rá, hogy homorított része pontosan a lábvéghajlító in hátsó felületén feküdjön, a sin talprésze pedig a pata hegyfali részének támaszkodjék olyképpen, hogy az ezután következő második pólyázás által az in kinyujtassék. 4. A sint ebben a helyzetben ügyesen reacsavart erős vászempólyával rögzítjük meg, hogy annak félrecsuszását bizon megakadályozzuk.

A 4. sz. rajz mutatja a már sinezett, bepólyázott lábveget. A csikó patájának talpi része pontosan rajta álljon a sinnek talpi függelékén, mert a kötés nem ér semmit, ha a sin talpa félrefordul.

A csikó ezzel a sinnel tehető, állhat és járhat is. Ha szopáshoz nem bír lábraállni, a szokott módon segíteni kell rajta és tartani kell. A sinezés 2 napig rajta marad; ha félrecsuszik, természetesen újbol kell kötni, még pedig az előbbi esetenél gondosabban. Azután egy napi pihenőt adunk a csikónak, anonyiben a sint levesszük, de a pihenőt követő napon ismét egy 24 órára besinezzük. Hosszabb időn át nem szabad egyfolytában rajtahagyni a sint,

10. ábra. Csikók inróvidülésénél alkalmazandó sin és annak felkötési módja.

mert a leggondosabb kipárnázása mellett is nyomása által bőrelhalásokat, sebhelyeket okozhat. Ha netalán ezek után az eredmény még mindig nem lenne kielégítő, néhány nap elteltével ismét 1—2 napra lehet a sint alkalmazni, feltéve, hogy a végtagon erős feltörések nincsenek.

Döhrmann Henrik.

Uj rendeletek.

(A központi jégbiztosító szervezet felszámolása. — Levélpósta forgalmunk a csehek megszállotta országrészszel. — Az ugynevezett birtokrendező biztosok szolgálati viszonyai. — Távbesszélőállomások átírása. — Állami Gazdasági Hivatal szervezése. — Ervénytelen postabélyegek. — Az O. K. H. budapesti kisipari fiókjának felszámolása. — A szovjettartozások fizetése. — Az ecet és ecetfélék forgalombahozatala. — Kincstári zsákok és ponyvák bejelentése. — Mezőgazdasági munkások biztosítása. — Szénbányamunkások katonai felmentése. — A bányafatermelés előmozdítása. — A mezőgazdasági munkások napibérének, az aratási és cséplési munkabérének megállapítása. — A bejelentési határidő meghosszabbítása. — Dohánytermelési engedélyek kiadása.)

A központi jégbiztosító szervezet felszámolása.

A folyó hó 10-iki 1167. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a magyar állam az ugynevezett Tanácsköztársaságnak azt az intézkedését, hogy a jégbiztosítási

tással foglalkozó biztosítótársaságokat a jégbiztosítási ügylettől elültotta és az ennek körébe tartozó ügyleteket, az ugynevezett központi jégbiztosító szervezet utján bonyolította le: saját tényének és érvényes hatósági intézkedésnek el nem ismeri és a szervek működéséért, vagy mulasztásaiért felelősséget nem vállal. Egyuttal elrendeli a kormány a központi jégbiztosító szervezet felszámolását, melynek lebonyolítására a pénzügyminiszter jogosult a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg felszámoló bizottságot kirendelni. E felszámoló bizottság elnökét a pénzügyminiszter nevezi ki, hat tagja közül pedig egyet a földművelésügyi miniszter jelölése alapján, egyet a pénzügyminisztérium biztosítási szakközegei közül, két tagot az Országos Magyar Gazdasági Egyesület javaslata alapján és két tagot a jégbiztosító intézetek vezetői közül nevez ki a pénzügyminiszter. A felszámolással járó költségek a biztosított felek részéről támasztott és megállapított követelések, valamint a biztosítótársaságoknak megállapított kiadásai s a központi szervezettel szemben megállapított egyéb jogos követelések a központi jégbiztosító szervezet vagyonából egyenlően fedők ki.

Levélpósta forgalmunk a csehek megszállotta országrészszel.

A posta- és távirdevézérgazgatóság folyó hó 10-iki 1,824. számú rendelete értelmében ezidőszertm lehetőség lévén arra, hogy Csehszágba és a csehek által megszállott magyar területekre Németországban átlevélpósta küldemények irányíthatók: a magyar posta- és táviróhivatalok további intézkedés Csehszágba és Magyarországnak a csehek megszállta területeire közönséges és ajánlott leveleket s egyéb levélpósta küldeményeket nyitva, vagy lezártan is felvehetnek továbbítás céljából, az onnan érkező küldeményeket pedig akadálytalanul kézbesíthetik. A fentemlített helyekre szóló levélpósta küldemények a belföldre érvényes díjszabás alá esnek.

Az ugynevezett birtokrendező biztosok szolgálati viszonyai.

A folyó hó 10-iki 1180. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy az 1918. évi október hó 31-ik napja után alkalmazott ugynevezett birtokrendező biztosok szolgálati viszonyára vonatkozólag a szolgálati viszony megszűnése s ennek következményei tekintetében az ugynevezett jogi biztosokat illetőleg, kizárólag a földművelésügyi miniszternek mult évi 93,494. sz. ugynevezett gazdabiztosokat illetőleg pedig kizárólag a földművelésügyi miniszternek mult évi 93,492. számú rendelete az irányadó. A szolgálati viszonyból és annak megszűnéséből kifolyólag az említett rendeletekben megállapítottakon tulmenő igények nem támaszthatók s az ugynevezett birtokrendező biztosokkal e minőségükben kötött szolgálati szerződések érvénytelenek. A szolgálati viszony, valamint ennek megszűnése alapján támasztható bármilyen igény bírón uton érvényesíteni, vagy a közigazgatási uton hozott határozatok ellen a közigazgatási bíróságnál panasszal élni nem lehet. Az ily követelések tárgyában esetleg megindított bírói eljárást, vagy esetleges ítéletek végrehajtását hivatalból meg kell szüntetni. A földművelésügyi miniszternek az ugynevezett birtokrendező jogi biztosokra vonatkozólag 93,494. szám alatt mult évi szeptember hó 29-én kibocsátott rendelete kimondotta, hogy azok a birtokrendező jogbiztosok, akik az ugynevezett Tanácsköztársaság alatt politikai, vagy agitatori szolgálatot vállaltak, vagy akiknek a tanácsrendszer alatt tanúsított magatartása a megejtett igazolási eljárás során súlyos kifogás alá esett, úgy tekintendők, mint akik jogbiztos alkalmaztatásukból 1919. évi április hó végével felmondás és minden igény fenntartása nélkül megváltak. Ugyanígy tekintendők azok is, akik időközben más szolgálatot vállaltak, vagy más működési kört töltöttek be. Akiknek megbízása a fentiek értelmében elzetesen meg nem szűnt, azoknak alkalmaztatása 1919. október hó 31-ik napjával tekintendő megszüntnek s amennyiben eziránt a földművelésügyi minisztérium 13. főosztályához mult évi október hó 10-ik napjig a kellő adatokkal felszerelt előterjesztést tettek, úgy részükre az 1919. évi május hó 1-től, október hó végéig járó illetmények végkielégítésképpen ki voltak utalhatók.

A birtokrendező gazdabiztosok (kerületi, körzeti felügyelők, főintézők, intézők), segédbiztosok és egyéb alkalmazottak szolgálati viszonya tárgyában a földművelésügyi miniszternek mult évi szeptember hó 30-án a minisztertanácsfól kapott felhatalmazás alapján 93,492. szám alatt kibocsátott rendelete intézkedett, mely valamennyi ily természetű alkalmazott megbízatását megszüntette s az 1919. március 21-ike előtt alkalmazott birtokrendező gazdabiztosokra nézve ugyanugy rendelkezett, mint a fentebb ismertetett rendelet a jogi biztosokra nézve. Az ugynevezett Tanácsköztársaság földművelésügyi népbiztosága, vagy a népgazdasági tanács földművelésügyi főosztálya által alkalmazott gazdabiztosok minden további igény nélkül elbocsájtattak szolgálatukból, a segédbiztosok s az egyes intézőségek által alkalmazott segédszemélyzet pedig nyolc napi felmondással, ugyancsak minden igény vagy jog fenntartása nélkül. A földművelésügyi miniszter rendelete ezenkívül részletesen intézkedik az egyes alkalmazottakkal való elszámolásra nézve.

Távbesszélőállomások átírása.

A kereskedelemügyi miniszter 3011. számú rendelete műszaki nehézségek miatt és úzerkedések megállása céljából f. hó 15-től fogva távbesszélőállomások átírását csak abban az esetben engedélyezi, ha az állomást átadó és átvevő közt hitelesen igazolt közvetlen jogutódlás

esete forog fenn s ha a távbeszélő ugyanabban a helyiségben marad. Áthelyezéssel kapcsolatos átírásnak nincs helye; az átírt állomás hat hónapon belül más helyiségbe át nem helyezhető. Az állomás átírásáért semmiféle ellenszolgáltatást a jogutódtól kikötni vagy elfogadni nem szabad. Átírási kérelem feletti vidéken az illetékes posta- és távirókerületi műszaki felügyelőség, Budapesten a táviró- és távbeszélőigazgatóság határoz.

Ervénytelen postabélyegok.

A kereskedelemügyi miniszter f. hó 18-iki 3435. számú rendelete értelmében az ismeretlen tettesek által jogosulatlanul forgalombahozott „Adakozzunk a nemzeti hadseregnek” felirytomású magyar postabélyegok érvénytelenek s az ezekkel ellátott postai küldemények bérmentesítellenek gyanánt kezelendők, az ily érvénytelen postabélyegok terjesztői pedig feljelentendők a rendőrhatalomnak.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet budapesti kisipari fiókjának felszámolása.

A f. hó 15-iki 1367. M. E. számú kormányrendelet kimondja az ugynevezett tanácsköztársaság által a kisipari hitelügy szervezésére és vitelére az Országos Központi Hitelszövetkezetbe beolvastott budapesti kisipari hitelszövetkezet felszámolását s e célra külön bizottságot küldött ki.

A szovjettartozások zárolása.

A f. hó 15-iki 1366. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a magyar postatakarékpénztár azoknak a csekszámlatulajdonosoknak a követeléseit, akik a Pénzügyminisztérium Központnak az 1919. március 20. és augusztus 7. közötti időben adósaivá váltak, a Pénzügyminisztérium Központnak március hó 16-ig előterjesztendő megkeresésére zárolni köteles. Továbbá a postatakarékpénztár és a Pénzügyminisztérium Központ zárolni köteles ugyancsak március 16-ig az illetékes felszámoló bizottságok részéről érkező megkeresésre és pénztartozások összege erejéig mindama csekk- és folyószámlatulajdonosok követeléseit, akik az ugynevezett tanácsköztársaság anyaghivatalainak, üzemi-központjainak vagy egyéb hasonló gazdasági szerveinek váltak adósaivá.

Az ecet és ecetfélék forgalombahozatala.

A f. hó 21-iki 90,580. számú földművelésügyi miniszteri rendelet az ecet és ecetfélék forgalombahozatalának szabályozása tárgyában 1918. szeptember 9-én kiadott 132,333. számú földművelésügyi miniszteri rendelet ideiglenes felfüggesztésével, illetve módosításával kimondja, hogy olyan ecetsavat tartalmazó folyadékok, amelyek akár higítatlanul, akár higítva élvezeti célokra szolgálnak és amelyek egészségre ártalmas anyagokat, pl. fémi mérgeket, ásványi savakat, továbbá 100% ecetsavra számítva, 1,8%-ot meghaladó hangyasavat vagy más ártalmas szerves savakat tartalmaz, tilos forgalomba hozni.

Asztali vagy ételleget elnevezés alatt csak legalább 30% ecetsavtartalommal bíró ecetsavat tartalmazó folyadékot lehet forgalomba hozni. Borecetnek vagy olyan ecetgyáras gyárthat és hozhat forgalomba, aki eddig is borecetgyártással foglalkozott. Aki borecetet akar gyártani, köteles ezt az illetékes elsőfokú iparhatóságnak bejelenteni, amely azt a bejelentést haladéktalanul közli az illetékes vegyvizsgáló állomással. Borecetet csakis a termék nevét feltüntetve címkével ellátott zárt palackban szabad forgalomba hozni. Borecetnek azonban a saját borából készült ecetet kicsinyben is kimérheti, ha bort is kimér.

Kincstári zsákok és ponyvák bejelentése.

A „Magyar Felszámoló Hivatal a békeszerződés végrehajtására” elnökének 434. számú rendelete értelmében mindazok, akik hadügyi kincstári tulajdonú képező zsákok és ponyvák birtokában vannak, akár közvetve, akár közvetlenül jutottak azokhoz, tartoznak a készletüket az anyag és minőség megjelölésével folyó hó 1-i állapotnak megfelelőleg folyó évi március hó 25-ig bezárólag a Magyar Felszámoló Hivatalnak (Budapest, I. vár, Tárnok-utca 2.), írásban bejelenteni s azt is igazolni, hogy az illető zsákok, ponyvák a készletbejelentésnél saját tulajdon gyanánt vagy kölcsönképpen vannak-e. A katonai kincstári zsákok eddig történt kikölcsonzéséről is pontos jelentést kell a felszámoló hivatal számára készíteni, végül bejelentendő az is, ha valaki az általa igénybevett kincstári zsákokat vagy ponyvákat már valamely hatóságnak vagy cégnek a kölcsönjeli lerovása mellett visszaszolgáltatta. A polgári zsákkészletekre ez a bejelentési kötelezettség nem terjed ki.

Mezőgazdasági munkások biztosítása.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter f. hó 22-iki 40,060. számú rendelete a munkügyi és népjóléti miniszterrel egyetértéssel kimondja, hogy az ugyneve-

zett tanácskormányának a mezőgazdasági munkások biztosítására vonatkozó rendelkezései mind érvénytelenek. az Országos Gazdasági Munkáspénztár alá tartozó mezőgazdasági munkások biztosítására vonatkozó törvényes rendelkezések és rendeleti intézkedések hatálybalépésük napjától megszűnésük nélkül érvényben levőknek tekintendők.

Ennélfogva a kerületi munkásbiztosító pénztárak az ugynevezett Forradalmi Kormányzó Tanács XXI. számú rendelete alapján nem követelhetik tovább a mezőgazdasági munkásoknak náruk való biztosítását, kivéve a képesített gépközlekedőket. A már befizetett biztosítási járulékok visszatérítése, valamint a mezőgazdasági munkások javára kiszolgáltatott segélyek visszatérítése azonban nem követelhető.

Szénbányamunkások katonai felmentése.

A f. hó 21-iki 15,020. számú hadügyminiszteri rendelet a múlt évi december 22-iki 21,424. számú rendelet kiegészítése gyanánt a szénbányászati zavartalan fenntartása és fokozása érdekében felmenti a katonai szolgálat alól az 1919. december 1-je után szénbányászattal vagy bányafatermeléssel alkalmazott, valamint az időközben egyik bányatelepről a másikra elszórgódott bányamunkásokat is, egyúttal pedig előírja a katonai körletparancsnokságoknak az ilyen közvetlen át lépés alkalmával a felmentés megújítása szempontjából szükséges teendőit.

A bányafatermelés előmozdítása.

Az erdő- és falygek kormánybiztosának f. hó 20-iki 777. számú rendelete kötelezi valamennyi erdőgazdaságot és fatermelőt üzemeltetőt, hogy a bányafa céljára alkalmas összes fenyő-, tölgy-, szil-, bükk- és cserbányafákat, melyeknek kéreg nélkül mért felső átmérője 1,6-7 méter közötti hosszúság mellett a 10 centimétert megüti, középméretűjük pedig kéreg nélkül mérve a 25 centimétert meg nem haladja, teljes hosszúságban termeljék ki és mint bányafát, külön jelentsék be. A bükk- és cserbányafából várható mennyiség táviratlag előre jelzendő a Magyarországi Faértékesítő Hivatalnak, amely esetről-esetre rendelkezik a felől, hogy a kitermelt bányafakészletek melyik bányamű részére adandók át. A készlettulajdonos köteles a részére kijelölt bányaművel a bányafa átadására a tekintetében a kiutalástól számított 8 napon belül megegyezni, ha pedig a megegyezés nem sikerülne, az ármegállapítás tekintetében a múlt évi 4,996. M. E. és 5,677. M. E. számú kormányrendelet rendelkezései irányadók.

A mezőgazdasági munkások napibérének, az aratási és cséplési munkabérének megállapítása.

A magyar kormány f. hó 26-iki 1640. M. E. számú rendelete a mezőgazdaságban alkalmazott gazdasági munkások munkabérének megállapítását a felek szabad egyezkedésére utalja. Felhatalmazza egyúttal az egyes törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy amennyiben szükséges, a mezőgazdasági munkabéréket a folyó naptári év végéig terjedő időre a törvényhatóság egész területére, vagy annak valamely részére kiterjedő hatállyal a gazdasági felügyelő, valamint három mezőgazdasági munkaadó és három mezőgazdasági munkás meghallgatása után megállapítsa.

Az aratási és cséplési munkálatok után járó munkabér megállapítását a rendelet szintén a felek szabad egyezkedésére bizza, de ugyancsak megadja a felhatalmazást a törvényhatóságok első tisztviselőjének, hogy szükség esetén a fizesendő munkabéréket a folyó aratási és cséplési időnyre törvényhatóságuk egész területére, vagy annak valamely részére a gazdasági felügyelő, valamint három mezőgazdasági munkaadó és három mezőgazdasági munkás meghallgatása után megállapítsák.

A bejelentési határidő meghosszabbítása.

A földművelésügyi miniszter 94,737. számú rendeletével az ugynevezett tanácsköztársaság által köztulajdonba vett birtokok szerveivel szemben fennálló követelések bejelentésére vonatkozólag elrendelt határidőt folyó évi március 31-ig bezárólag meghosszabbította.

Dohánytermelési engedélyek kiadása.

A dohányjövődék központi igazgatósága a dohánytermelési engedélyeket a fennálló rendelkezések értelmében minden év december hó 31-ig adja ki. A jelenlegi rendkívüli viszonyokra való tekintettel a pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy a dohányjövődéki központi igazgatóság az elkészve beadott kérelmeket is tartozik elintézni és ennélfogva március hó közepéig bezárólag beadott kérvények alapján is kiadhatók dohánytermelési engedélyek.

KÖNYVISMERTETÉS.

A budapesti állami kertészeti tanintézet évkönyve működésének első huszonöt évéről 1894-1919. Szerkesztették: Buchta Győző, Horn János, Schilberszky Károly, Szász Nándor. Budapest, 1919. I. (244 l.)

Ez az évkönyv azokat az eredményeket tárgyalja, amelyeket az intézet 25 éves fennállása alatt elért. Az intézet 1894-ben nem ujonnan

létesült, tulajdonképpen folytatása annak az intézetnek, amelyet az OMGE 1860-ban a Gellérthegyen szőlészeti, borászati és kertészeti célokra alapított. Ennek első igazgatója dr. Erte Ferenc, volt mezőkomáromi orvos és szenvedélyes kertészkedő lett, akinek Pesten 1853-59-ig magán kertészeti iskolája is volt. Tanulója bőven volt az új intézetnek, városok, szakegyletek öntöndíjjal küldték ifjait az iskola elvégzésére. 1876-ban r. Molnár István lett az OMGE ezen intézetének igazgatója. 1879-ben Boross Béni orsz. képviselő interpellációjára Kemény Gábor br. akkori földm. miniszter kijelentette, hogy az intézetet állami kezelésbe veszi, ami 1880-ban meg is történt és állami vincellériskolává lett. Bethlen András gr. földm. miniszter 1892-ben Molnár István gyümölcsészeti és fatenyészési orsz. biztost az intézetnek kertészeti tanintézetévé való átszervezésével bízta meg, amely 1894-ben legfelsőbb jóváhagyással meg is történt. Így a mai Kertészeti Tanintézet alapja tulajdonképpen az OMGE művének tekinthető. Az intézetnek a jelenbe nyúló rohamos fejlődését és érdemes munkásságát már olvasóink is nagyrészt ismerik. Erről az intézet ebben a terjedelmes és gondosan szerkesztett, illusztrációkkal ellátott jelentésében részletesen beszámol, megemlékezve a 25 év alatt végzett kísérletekről és az intézetben tartani szokott időközi tanfolyamokról is. A kertészettel, gyümölcsészettel és szőlészettel foglalkozók részére a jelentés élvezetes és tanulságos olvasmányul szolgál. (—s.)

A központi szeszfordékek létjogosultsága. Irta Drucker Jenő dr., a „Fructus” gyümölcsértékesítő és szeszfordó szövetkezetek központja vezérigazgatója. Budapest, 1920. (56 l.) Ára 6 korona.

A napokban hagyta el a sajtót ez a füzet, amely tájékoztatást nyújt arra nézve, hogy a központi szeszfordékeknek, melyeknek elsősorban a gyümölcsértékesítés a hivatásuk és csak másodsorban hivatottak az egyéb célra már nem alkalmas gyümölcsnek leparlására, hogyan és mily sorrendben kell a rájuk bízott fontos kötelezettségeket végeznük. Drucker Jenő dr., a kérdés alapos ismerője, tanulságos módon fejti ki, hogy a központi szeszfordékek fel kell karolniok a jövőben a nagyobb arányú és jól megválogatott gyümölcsfaültetést, az intenzívebb zöldségtermelést, a gyümölcs és zöldség gondos megválogatását, raktározását, csomagolását, az aszalást, izfőzést, sóban, ecetben való konzerválást és sok egyéb teendőt (baromfikeltetés, háziipar stb.). Ilyen munkakör mellett a gyümölcsértékesítő és szeszfordó szövetkezetek, gazdasági életünk jelentős tényezőivé válhatnak.

Gyümölcsstermesztésünk multja és jövője. Irta: Buchta Győző, a Kertészeti Tanintézet tanára. Pátia, 1920. 32 oldal. Ára 8 K.

Külön füzet alakjában is megjelent az a nagy érdeklő tanulmány, amely Buchta Győző tollából a gyümölcsstermesztés mult és jövő kérdéseiről folytatódó cikksorozat alakjában először a Köztelek hasábjain került nyilvánosságra. Így olvasóink előtt nem kell ismertetnünk ezt az érdekes tanulmányt, amely szakkörökben is feltűnt újszerű felfogásával, helyes gyakorlati érzékével és a jövő feladatainak szabatos megjelölésével. Különösen értékesek a tanulmányban közzétett statisztikai adatok, amelyek alapján teljes képet alkothatunk Magyarország gyümölcsstermesztésének gazdasági jelentőségéről és hazánk megcsonkítása esetén e téren is bekövetkező hátrányos változásokról. Ezért mindazoknak, akiknek még nem volt alkalmuk ezt a jeles tanulmányt teljes egészében elolvasni, vagy akik az elszórtan megjelent lapszámokból elmulasztották összegyűjteni és megőrizni, nagyon ajánlhatjuk e tanulságos kis füzet megrendelését.

Borászati zsebnaptár az 1920. évre. A szőlőbirtokosság, szőlészeti alkalmazottak és borkereskedők körében nagy elterjedtségnek örvendő zsebnaptár 21. évfolyama a napokban hagyta el a sajtót, a viszonyokhoz képest javított és módosított tartalommal. A zsebnaptár

szerkesztője: *Drucker Jenő dr.*, a Borászati Lapok felelős szerkesztője. A zsebnaptár tartalmazza a szőlészetre és borkezelésre vonatkozó összes törvények, rendeletek és elvi jelentőségű határozatok kivonatát, ismerteti az összes szőlészeti és rokonintézmények szervezetét és végül gyakorlati utmutatást ad az összes szőlő- és pincemunkákból: A kötött könyvecskét 25 koronaért árusítja a „Borászati Lapok” kiadó-hivatala (Budapest, Üllői-ut 25. II./11.)

Utmutatások gyógynövények termelésére. A magyar állami gyógynövénykísérleti állomás kiadásában legutóbb a következő füzetek jelentek meg *Augustin Bela dr.* és *Darvas Ferenc dr.* tollából. A ziliz termesztése, A konyhakömény termesztése. Utmutatás a vadontermő gyógynövények gyűjtéséhez: I. Általános ismeretek. II. A kora tavaszi növények. Az orvosi és a kémiai ipari növények termelésének szerepe jövő gazdálkodásunkban. Az állomás kiadásában ezenkívül eddig a következő kiadványok jelentek meg: A borsosmenta, A fodormenta, A citromfű, A coriandrom, A fehér és fekete mustár és A sáfrány termesztése. Érdeklődők forduljanak közvetlenül az állomáshoz. (Budapest, II., Debrői-ut 15.)

A budapesti vetőmagvizsgáló állomás „Utmutató”-ja.

A vetőmagvizsgálat abban a terjedelemben, amelyben ezt a budapesti állomás gyakorolja, közéletünk annyi mező- és kertgazdasági, kereskedelmi, vámügyi, sőt közegészségügyi vonatkozásaiba játszik bele, hogy nagyobb érdeklődésre számíthat intézetünk „Utmutató”-jának új kiadása, mely e napokban hagyta el a sajtót.

Magvak adás-vételénél, a vetőmaghansítás ellen való védekezésnél, értékülönözöttek kiszámításánál annyi hasznos tudnivalót tartalmaz ez a füzet, hogy a legmelegebben ajánljuk nemcsak gazdáink, kertészeink, erdészeink, de kereskedőinknek is figyelmébe.

Legfontosabb fejezetének tartjuk a helyes mintavételre vonatkozó utmutatásait, amelyekben pontosan előírja, hogy a különböző magvakból és abrakterményekből mily módon kell átlagmintát venni, úgy, hogy a minta vitás esetekben kártérítési pörökben, vagy az 1895. évi XLVI. t.-cz. végrehajtása alkalmával is kifogás alá ne essék, amely körülmény — mint ismeretes — sok esetben perdöntő fontosságú. A 11—15. oldalon találjuk az egyes magvakból vizsgálatra beküldendő mintamennyiséget s a csiráztatás időtartalmát, a továbbiakban a minták vizsgálatának rendjét, az eredmények közlési módját, amelyre nézve fontosnak tartom e helyen is megemlíteni azt, hogy az állomás kétféle módon értesíti a beküldőt a vizsgálat eredményéről. Szakvéleményt csakis olyan mintáról ad, melyet vagy maga vett ki valamely készlethől, vagy amely más hiteles módon vett az áruból: a szakvélemény az áru tulajdonságait bizonyítja, míg minden egyéb, az intézetbe küldött mintáról az állomás csakis „értésítvényt” állít ki, mely kizárólag csak a beküldött minta tulajdonságairól nyújt felvilágosítást s bizonyítványul — rendes körülmények közt — nem használható.

Az arankavizsgálat sem oly egyszerű mivelet többé, mint volt ennek előtte. Ujabbban a minta arankasságának vagy arakamentességének megállapításán kívül előtérbe került az áruk tisztíthatóságának kérdése, mely a mintáknak erre alkalmas eszközökkel való megvizsgálását tette szükségessé; a külföldre vitt hereféléknél a különböző államok az arankatartalomra nézve normákat állítottak fel, úgy hogy újabbban ebben az irányban is kellett arankavizsgálatokat kifejlesztetni. Aranka és aranka közt természetesen nagy a különbség, mert egészen más megítélés alá esik az aprómagu, könnyen kitisztítható, herefőjtő aranka magja, mint az áruból nem, vagy csak nagy veszteséggel kitisztítható nagyarankamag; más megítélés alá

esik az érett, éretlen s nem csiraképes, puffadt, iker vagy tokos aranka, utóbbinál is megkülönböztetve az érett és éretlen tokokat. Mindezeknek az arankakategoriáknak pontos definícióját adja az új Utmutató, melyből azt a meggyőződést meríthetjük, hogy a budapesti állomáson az arankavizsgálat is meglehetősen tökéletesre fejlődött.

Az 1895. évi XLVI. t.-cz. előírja, hogy minden kereskedő köteles az eladott mag csirázóképességét és tisztaságát határozott számmal megjelölni. A közönségesebb magvaknál a gazda nagyjában ismeri azokat a határértékeket, amelyekkel belül mozog a normális, jó vetőmag, de nem ismeri az összes takarmánynövényeknél, fűmagvaknál, erdészeti és konyhakerti növényeknél, úgy hogy itt szükséges, hogy a gazdának rendelkezésére álljon oly táblázat, mely az összehasonlítást megengedi, vagyis az u. n. norma, mely a kifogástalan vetőmag határértékeit pontosan körülírja.

Az Utmutató 22—24. oldalán található „A jó minőségű vetőmagvak határértékei (normái)” című táblázat, amelyen 78 nálunk legáltalánosabban termelt növénynek találjuk határértékeit egy a megkövetelendő tisztaságra, mint a csirázóképességre vonatkozólag. Könnyebb áttekintés céljából az adatokat két rovatban állítottuk egymás mellé; az egyikben feltüntetve az elsőrendű minőségű vetőmagvakról megkövetelendő tulajdonságokat; a másikban a jó vetőmagtól megkövetelendő minimumot, mely összesen az állami ölmzárólásnál megkövetelt legkisebb értéksszámmal. Ezek a táblázatok évtizedes, szorgalmas munka eredményei, mert sok ezer vizsgálat átlagából készültek. Ezek egyúttal az elő magyar normák.

Herefélé magvak csiráztatásánál mindig nagy bajt okoztak az u. n. keményhéjú magvak, melyek bár életképesek (aminek bizonyítéka az, hogy tüvel megszurkálva vagy megkarcolva rendszeren csirázhatnak) de sértetlen állapotban a rendes csiráztatási időtartam alatt csirát nem hajtanak. Ezek a csiráztatási vizsgálatoknál mindig sok eltérésnek voltak okozói, mert még az egy s ugyanazon a mintán megismételt csiráztatási vizsgálat alkalmával is az eredményt befolyásolta az, hogy mennyi kemény mag került a csiráztatásba, mivel pedig a kemény magvak a csiráztatandó magmennyiségben fel nem ismerhetők, tisztán a véletlentől függött az, hogy melyik csirázató mennyi keményhéjú magot kapott a csiráztatásba s ettől függött, hogy jobb vagy kevesebb jó eredményt fejezhetett be vizsgálatát. Ez természetesen az elért eredmény megbízhatóságát is befolyásolta.

A legközelebb fekvő megoldást, hogy az u. n. kemény magvak, melyek bizonyos kezelés mellett kivétel nélkül kicsirázhatnak, teljes összeségükben számítsuk a csirázóképes magvakhoz, mert valószínű, hogy a szántóföldön a megkarcolás, a fény, és különösen a fagy behatása alatt valóban ki is csirázhatnak, a régibb magvizsgálók mindig elleneztek.

Nobbé, a magvizsgálat megalapítója, arra hivatkozott, hogy kemény magvakat 25 év óta csiráztatott s ezekből minden évben csak néhány csirázott ki (természetesen a rendes csiráztatási eljárásokkal kezelve).

A magvizsgálók, hogy a kemény magvak okozta eltéréseket némileg kiegyenlítsék, eddig a keményhéjú magvaknak $\frac{1}{3}$ vagy $\frac{1}{2}$ részét számították a csirázóképesekhez, de ez tisztán csak nyers tapasztaláson alapuló hányadrész volt s ellenkezett avval a meggyőződésünkkel, hogy a többi keményhéjú mag is egytől egyig csiraképes s hogy az eddig követett számítási mód voltaképpen rosszabbnak tűnteti fel a magot, mint amilyen. Sajátsága a kemény magvaknak ugyanis az, hogy a legfrissebb áruban szokott legnagyobb százalékban előfordulni, de sajátában ez némely fajnak is, mely nagyobb százalékban érlel ilyen magot.

Az eddig követett eljárás ettől eltekintve távol állott attól a pontosságtól, amelyet még ilyen kényes élettani kísérleti módszertől is

múltán megkövetelhetünk. A budapesti állomás, miután már évekké elvezett a párisi állomással egyetemben egy nemzetközi értekezleten előterjesztést tett, hogy az összes magvizsgálók szakítsanak a régi eljárással s a kemény magvakat teljességben számítsák a csirázóképesekhez, most ezt a javaslatát megvalósította s ezenfelül is így fogja feltüntetni az eredményt, külön rovatban jelölve meg azonban azt, hogy a mintában hány százalék keményhéjú mag foglaltatik, mert elvégre a vevőre nézve nem közömbös az, hogy a vásárolt áru hány százalék keményhéjú magot tartalmaz. Ugy értesülünk, hogy a wieni állomás is attért erre a számítási módra.

A vetőmagvak származására vonatkozó vizsgálatok hovatovább nyernek jelentőségükben, különösen a hereféléknél s ezek azokat a vizsgálatok, amelyek sokszor a legnehezebb feladatokat elé állítják a magvizsgálót, mert az idegen gyommagból, a mintában véletlenül benne maradt sajátosag szeretlen alkatrészekből, földrögöcskékből, csigahéjtörmelésekből kell összekombinálni azt, hogy hol teremhetett a szóban forgó mag.

Általánosabb érdeklődésre számíthat az Utmutató XII. fejezete, mely a szállított vetőmag s a kikötött vagy szavatolt tulajdonságai közt mutatkozó hiány pénzértékének kiszámításához nyújt vezérfontalat. Nem ismertethetjük itt részletesebben a (különösen a répmagnál) meglehetősen bonyodalmas számítási módokat, csak reá kell mutatnunk arra, hogy már maga ez a fejezet is nélkülözhetetlenné teszi az Utmutatót minden modern gazdaságban.

Az állami ölmzárólásról való tudnivalók s az új díjszabás fejezi be a füzetet. A vizsgálati díjak a most uralkodó viszonyoknak megfelelően emeltettek. A gazdák (gazdasági egyesületek) elestek ugyan a tisztasági és csirázóképességi vizsgálatok eddig élvezett díjmentességétől s ezekért ezentúl a megszabott vizsgálati díjat lesznek kötelesek megfizetni, de ez az intézkedés is a jelenleg uralkodó viszonyokban találja magyarázatát s teljes méltánylást érdemel a gazdaközönség részéről az, hogy a most uralkodó drágaság közepette az állomás mégis díjtalanul végzi a gazdáknak (bizonyos korlátok közt) az arankavizsgálatokat, a gyom-, illetve növénymeghatározást, a fűmagkeverék összeállítását s ingyen adja a hatáskörébe tartozó gazdasági szaktanácsokat is.

A díjak emelése egyébként igen mérsékelt s a felemelt díjak is alig állanak arányban a vizsgálatra fordított munka mai értékével.

Abban a reményben bocsátjuk utjára ezt a dolgozatunkat, hogy a gazdaközönség csakhamar fel fogja ismerni az ebbe fektetett munkánk jelentőségét, mert meg fogja találni benne azt, amit vele nyújtani óhajtottunk: egy nélkülözhetetlen segédkönyvet és tanácsadót a magvak adás-vételénél előforduló néha elég bonyolult kérdésekben. A füzet ára 10 korona, kapható a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, (IX., Üllői-ut 25. sz.).

Degen Árpád dr.

Gazdasági interpelláció.

A február 25-iki nemzetgyűlésen a tiszavidéki belvizek levezetése és a tanyavilág bajai kerültek szóba a gazdapárt egyik kiváló képviselőjének: *Schandl Károly dr.*-nak interpellációjában. Felszólalására *Rubinek Gyula* földművelésügyi miniszter megnyugtató választ adott.

Tekintettel arra, hogy az interpelláció tárgya a gazdaközönség nagyobb részét érdekli, a felszólalást a következőkben kivonatatosan közöljük:

Schandl Károly a tiszavidéki belvizek veszedelméről s azok lecsapolásáról intézett interpellációt a földművelésügyi miniszterhez. A mostani súlyos élelmezési helyzetet a kommunista uralom felelős, mely a szociális termelés eszödjé után a románokat hozta nyakunkra. Az élelmezés kérdését azonban bármily súlyos örökség is,

meg k

tika,

A k

gazda-

tura

nek. N

hibája

gazdas

termel

kat, a

melés

elég v

ság tá

termel

mány

utak

den k

ország

zésére

Mos

föl a

a Tisz

borítja

van v

indítat

háza

veszed

üzeml

ket a s

de jel

háló

megél

művek

veszed

tesz f

a csat

órássá

Rub

nyoml

szeme

lecsap

katasz

az oka

gozna

pekét

apadá

elhárít

seges

pek m

hason

legyen

E cél

mány

belviz

vezeti

állam

terhek

Sch

földm

Ezu

Rubin

árviz

még

munk

ban v

meg kell oldani. Ma egyetlen célravezető politika, a kenyér politikája.

A keresztény földművespolitika, melyet a Kisgazda- és Földművespárt képvisel, parasztdiktatura helyett kenyéret akar nyújtani az éhezőknek. Nem eshetünk azonban a háborús kormányok hibájába, amelyek csak szétosztották a mezőgazdaság terményeit, de nem támogatták a termelést. Agyonrendszabályozták a gazdákat, ahelyett, hogy kezére jártak volna a termelésben. A termelők megrendszabályozásából elég volt, most már át kell térni a mezőgazdaság támogatására. Különösen a legjobb búzát termelő tanyai nép az, melyet a liberális kormányrendszer büntösen elhanyagolt. Járhatatlan utak zárják el a tanyai népet a világtól s minden kulturától megfosztva, dolgozik az egész ország kenyéréért. A tanyai központok szervezésére s az utak kiépítésére sort kell keríteni.

Most azonban egy akut veszedelemre hívja föl a Ház figyelmét. A Duna-Tisza közt s kivált a Tisza felé eső vidékeken valóságos tengor borítja a tanyavilágot. Több mint százezer hold van víz alatt s a tanyai nép nem bírja megindítani a tavaszi munkálatokat. Soha ennyi vadvíz nem volt az Alföldön s egyes tanyai házak egészen vízben állnak. A katasztrófális veszedelmet csak a tiszai szivattyuművek gyors üzembehelyezésével lehet elkerülni. A vadvizeket a szivattyúk révén szokták a Tiszába emelni, de jelenleg nem kapnak szénét s ezért nem is működnek a szivattyuművek, eközben a víz halálosan fenyegeti egész vidékek kenyérét és megélhetését. Bizalommal viseljük a földművelésügyi miniszter iránt, hogy a momentán veszedelem elhárítása után mielőbb intézkedést tesz folyamatba, hogy az alföldi mezőgazdaság a csatornázás révén a későbbi évekre is megóvassék a vadvizek nagyobbarányú kártételétől.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter nyomban megadott válaszában hangoztatja, hogy személyes tapasztalatai szerint is a vadvizek lecsapolása égetően sürgős s hogy a mostani katasztrófának a Duna és Tisza magas vízállása az oka. A szivattyutelepek a Duna mentén dolgoznak; sajuos, a Tisza mentén a szivattyutelepeket a románok megrongálták, de viszont a Tisza apadása segít itt nagymértékben. A katasztrófa elhárítása céljából a szivattyutelepekhez szükséges szénmennyiséget kiutaljuk, hogy a telepek működésüket azonnal megkezdhessék. Hogy hasonló katasztrófák a jövőben elkerülhetők legyenek, egységes szabályozásra van szükség. E célból kormánybiztosságot nevezett ki a kormány, amely javaslatokat fog előterjeszteni a belvizek lecsapolása iránt. A kormánybiztosság vezetői a munkálatokat is, melynek költségei az államra nézve nem jelentenek újabb, nagyobb terheket. (Helyeslés.)

Schandl Károly és a Ház tudomásul veszi a földművelésügyi miniszter választát.

Ezután egy újabb interpellációra kijelentette **Rubinek** Gyula, hogy a Tisza és a Bodrogmenti árvízveszedelem megrátlása céljából a kormány még októberben két millió koronát utalt ki a munkálatokra, amelyek jelenleg már folyamatban vannak.

VEGYESEK.

A buzakiviteli piacok helyzete.

A kenyérgabona behozatalra szorult legtöbb európai államot igen közelről érdekli a gabonapiac helyzete azokban az országokban, ahonnan érdemlegesebb buzakivitelre lehet számítani. Az ezekből jövő hírek azonban nem nagyon kedvezőek az európai fogyasztókra nézve. Észak-Amerikában tudvalevőleg a jöminőségű búzából aránylag csekély volt a termés s ezért ebből a kézzelfogható készletnek már erősen csökkentek és az értékük fizetett árak a kormány által annak idején megállapított minimális árakat messze felülhaladják. Legutóbb Kanada bushelként (25 l) 2-25 dollárról 2-80 dollára emelte

fel a minimális árakat, amivel azt akarta elérni, hogy a Manitóba buza ne szivárogon ki az Egyesült Államokba, amelyeknek malomipara már 275 dollárt is fizetett érte. Ez az intézkedés azonban eredménytelen volt, mivel az amerikai malmok nagy szükségükre való tekintettel a jöminőségű búzáért még nagyobb árakat fizetnek. Így tehát Kanadában, amelyben az utolsó két év buzatermése amugy is aránylag kisebb volt, nincsenek már jelentékeny feleslegek Európa részére. Az Északamerikai Egyesült Államokban a buza kivitele december közepé óta szabad ugyan már, azonban e téren nem tudnak felmutatni olyan kiviteli eredményt, mint amilyent reméltek, egyrészt mert a készleteket már előzőleg erősen igénybe vették, másrészt, mivel az igen magas minimális árak és a szállítási nehézségei a magántevékenységet a kivitel terén nagyon hátrányosan befolyásolják. Külön figyelembe kell venni azt is, hogy a múlt év őszén egy negyedrésszel kevesebb búzát vetettek, mint az előző évben és a vetések állása sem valami kedvező. Argentínában a buzakivitel a legutolsó három hónapban olyan nagy volt, hogy a múlt évi termésből aligha vannak már jelentékeny készletek és kivitel szempontjából inkább már csak az új termés jön figyelembe. Ausztráliában a buzatermés rendkívül kedvezőtlen volt, mindössze csak 40 millió bushel, míg a háborús éveket a termés mindig jóval meghaladta a 100 millió bushel. Az előző évek nagy készleteiből a múlt évben az angol kormány már elszállított 80 millió bushelt és mivel a múlt évi kis termés az ország saját szükségletére kell, onnan is valami túl sok gabona kivitelére nem lehet már számítani. Indiában a múlt évi rosz termés után most megfelelően igérkező eredmény mutatkozik, azonban kérdéses, hogy a teljesen kiürült magtárak mellett abból mennyi juthat majd kivitelre. Oroszország egyelőre még nem jöhet figyelembe, még ha valóban volnának fölségei is. Ezzel szemben ugyszólván az összes európai államok mint vevők jelentkeznek és így érthető, ha a kereslet a kínálatot jelentősen meghaladja, ami az árak emelkedéséhez vezet.

Halálozás. A magyar közgazdasági élet egyik kiváló és munkás tagja, **Koppély Géza** f. hó 24-én 71 éves korában Budapesten elhunyt. **Koppély Géza** széles látókörű és nagy képzettségű gazda volt, akit azonban nemcsak a mezőgazdaság, hanem a közgazdasági életnek ugyszólván minden ága érdekelt. Az OMGE igazgatóválasztmányának, a közgazdasági, földművelési és növénytermelési, állattenyésztési, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztályának régi, buzgó tagja volt. Az OMGE-ben tartott gyűléseknek egyik legszorgalmasabb látogatója volt s alig volt tárgy, amelyhez széleskörű tudásával hozzá ne szolt volna. Halálának híre a gazdatársadalom széles körében őszinte részvétet kelt.

A **Pestvármegyei Gazdasági Egyesület** új igazgatója. A Pestpilisoltkiskunvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya az üresedésben lévő ügyvezető igazgatói állásra 1920. március hó 1-vel **Gayhoffer Istvánt**, a Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető igazgatóját hívta meg. Az új igazgatónak a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület ügyeinek vite-lénél az egyesület régi tisztviselői közül **Zsivanovits Béla** titkár és ifj. **Ritter Ottó** s. titkár lesznek munkatársai.

A **földbirtokreform**. A sok hozzászólás és megoldási mód közt, mely a földbirtokreform fölszínre kerülté óta felvetődött, nem talált kellő hangsúlyozásra a szempont, hogy Magyarország társadalmi helyzetének stabilizálására nem elég, ha a kérdést csupán a mai helyzetre és a mai nemzedékre való tekintettel rendezzük, még ha még oly gyökeresen is, hanem számolni kell a jövő fejlődés és a jövő nemzedék igényeivel is. Azt az ideális állapotot, hogy Magyarország egy a nemzet egészségét szolgálóhoz szükséges erejű birtokososztálya legyen,

lehetetlenség egy intézkedéssel elérni, az csak több egymásután következő generáció munkájának, tehát több bizonyos időben egymást követő birtokreformnak lehet csak eredménye. Emellett figyelembe kell venni, hogy a jövőben is mindig lesznek kisebb-nagyobb számban olyanok, kik jogos igényt emelhetnek arra, hogy földhöz jussanak, tehát az államnak is mindenkor szüksége lehet azok kielégítése céljából bizonyos földtartaléokra. E tekintetben friss hangot üt meg **Lázár Andor** dr.-nak „A földbirtokreform” című tanulmánya, melynek különös értéket ad az is, hogy a fenti szempont kielégítésére általa ajánlott mód sem most, sem a jövőben nem igényel különösebb törvényhozási intézkedést és a javaslat megvalósítása esetén mindig kényes magán- és osztályérdekek izgatása nélkül, simán, mintegy automatikus módon, mindig annyi föld fog az államnak földosztás céljára rendelkezésére állni, amennyi a jogos igények kielégítéséhez szükséges. **Lázár** dr. ugyanis azt ajánlja, hogy az ingatlanok után fizetendő örökösödési, vagyonaátruházási illeték és az illetékegyenérték levonása természetben történjék; ezáltal egyfelől a birtokosokra nézve válnék könnyebbé annak lerovása, másfelől az államnak csupán ebből a forrásból a magántulajdon teljes ütszeletben tartása mellett évenként mintegy 100,000 magyar hold jutna parcellázási célokra, ami évenként kb. 20,000 egyenként ötholdas parcellát jelentene; ezekből természetesen nagyobb birtoktestek is volnának alakíthatók. A cikk részletesen foglalkozik e megoldás végrehajtási módjaival s előnyeivel és helyességét statisztikai adatokkal támogatja. A javaslat, mely feltételeül számot tarthat rá, hogy a földbirtokreform előkészítői részéről komoly figyelem tárgyát képezze, a **Magyar Gazdaságtudományi Társaság** most megjelent első számában látott napvilágot sok más érdekes cikkel együtt.

Molnárok küldöttsége a minisztereknél. Az Országos Molnáregyesület nagy küldöttsége jelent meg február 23-án **Rubinek** Gyula földművelésügyi miniszternél. A küldöttséget **Matka** Árpád vezette s a malomérekelttség nevében átnyújtotta a földművelésügyi miniszternek támogatás végett azt a memorandumot, amelyet az érdekeltség a gabonagyűjtés országos kormánybiztosához terjesztett be s amelyben az örlési tanúsítványok eltörlését kéri. Beszédében rámutatott arra, hogy az örlési tanúsítványok kerékkötői a forgalomnak és ama nézetnek adott kifejezést, hogy annak eltörlésével hamarosan előjön minden eldugott gabona.

Ezután a küldöttség **Ipolyi Keller** Gyula közlelmzési allantitkár kereste fel, akinek szintén átnyújtotta a molnáregyesület memorandumát.

A **gabonamérés újabb eredményei Svédországban.** **Hjalmar Nilsson-Ehle** svéd tanár az újabbkori átöröklési tant a növények nemésítésére alkalmazva, jelentős eredményeket ért el. Ezeknek továbbfejlesztése érdekében az svéd országgyűlés lehetővé tette egy átöröklés kutató intézet létesítését, amely 1918. május 1-jén Alnarphan meg is nyitott. Nilsson-Ehlenek sikerült az alkalmazott keresztezési módok révén a svéd gabonatermelést az időjárásal szemben ellentállóbb és dusabb hozamu fajtákkal ellátni. Fáradozásának köszönhető, hogy a svéd buza hozama 25%-kal emelkedett. Az általa előállított újabb buzaféleségek Svédországnak ma a legjobb buzái, amelyek különösen a növényi betegségekkel szemben tanúsítanak nagyobb ellentállóképességet. Nilsson-Ehle reméli, hogy további eljárások folyamán sikerülnie fog a svéd

buzának hozamát további 50%-kal növelni. Hasonló törekvést fejt ki a svéd zab termésének emelése érdekében is.

A kényszerrendszabályok fenntartása a német mezőgazdaságban. A németországi gazdasági minisztérium mellett szervezett gazdasági tanács a gazdák bevonásával folytatott beható tanácskozás után azt a javaslatot terjesztette a kormány elé, hogy a gabonafélékre és a burgonyára vonatkozó kényszerrendszabályokat az ideli termésre tartsa fent, sőt terjessze ki újból a zabra is. A kormány által javasolt határárakat az ipari munkások képviselőinek erős tiltakozása dacára is a tanács mérsékeltekné minősítette. A gazdálkodás megfelelő formájára nézve, továbbá a termelők és a fogyasztók szervezetei összműködésének biztosítása érdekében további tárgyalások folynak.

A nemzetközi tejpiac helyzete. A svájci gazdaságvetésárjegyző irodája most tette közzé az 1919. utolsó negyedéről szóló jelentését a nemzetközi tejpiac helyzetére vonatkozólag. A minden országról részletes adatokat tartalmazó jelentés végső összefoglalása a következőket állapítja meg: Az őszi fűnöves csekély volta, a tél korai beállta, a magas takarmányárak és az abraktakarmányok hiánya az elmúlt évnegyedben is hátrányosan befolyásolták a tejtermelést a legtöbb európai országban. A múlt évvel szemben egyedül csak az északi országok mutatnak némi emelkedést a tejtermelésben. A tejsajt- és vajárak általában magasabbak, mint egy évvel ezelőtt voltak; csak az év vége felé és elvélve mutatkozott a szilárd irányzatnak némi enyhülés. A jövőben általában további áremelkedéssel kell számolni, bár egyes területeken, ahol a termelés feltételei kedvezők, szóróványosan az árak némi esőkkéne is előfordulhat. A tejárak alakulásánál figyelembe kell venni azonkívül a jelenlegi valutáris viszonyokat, a forgalmi és értékesítési nehézségeket és azokat az akadályokat, amelyek a keresletnek és kínálatnak az egyes országok között való kiegyenlítését ugyszólván lehetetlenné teszik.

A gazdaságok szén szükségletének bejelentése. A magyar bányák széntermelése az utóbbi időben javult ugyan, még sem áll annyi szén rendelkezésre, hogy az összes igények kielégíthetők volnának. Nehogy a tavaszi szántási idény beálltával hirtelenül tömegesen jelentkező gőzektulajdonosok szénrendelése következtében torlódások álljanak elő és ezáltal késedelem származzék, felhívja az Országos Szénbizottság a gőzekével szántani kívánó gazdaközönség figyelmét arra, hogy a tavaszi felszántandó terület nagyságát és a munkába állítandó gőzek rendszerét és lörejét hatóságilag igazolva, a gőzekhez szükséges szénmennyiség kiutalását az Országos Szénbizottságtól (Budapest, Erzsébet-körút 43.) — tekintet nélkül ilyenmő korábbi kérelmekre — sürgősen kérje. Hasonló okból célszerű, hogy a gőzcséplőgéptulajdonosok is már most, ugyanily módon nyári cséplőszén-szükségletüket jelentsek be.

Beszerezési források. Sok olyan irányu érdeklődéssel keresik fel szerkesztőségünket, hogy bizonyos fajtájú tenyészállatokat, vetőmagvakat szőlővesszőt, facsémétét, gépeket és eszközöket stb. hol lehetne beszerezni. Ezeknek a kérdéseknek a száma egyre szaporodik, mivel a kommunizmus és megszállás sajnálatos következményei sok gazdaságot pótló és kiegészítő beszerzésekre kényszerítenek. Ezért célszerűnek látjuk a gazdaközönség figyelmét felhívni, hogy a „Köztelek” szerkesztősége e téren házagpótló munkát adott ki még a háboru előtt „Mezőgazdasági kalauz” címmel, amely gazdag gyűjteménye a különböző beszerzési forrásoknak. Ez a több mint 10,000 címet felölelő könyv nemcsak felsorolja azokat a gazdaságokat, amelyek a különböző állatfajták tenyésztésével, vetőmagvak termelésével, illetve növényi és állati termékek előállításával foglalkoznak, hanem részletes tájékoztató adatokat is közöl az egyes beszerzési forrásokra nézve. Így tehát nagyon hasznos segítséget nyújt a bevásárolni szándékozók számára, akiknek más

forrásokat megnevezni lapunk most sem tud, mivel a rendkívüli viszonyok következtében a címnyag felrészítése nem állott módunkban. A legcélszerűbb eljárásnak tehát az mutatkozik, ha a közölt címnyagból a legmegfelelőbbnek ígérkező beszerzési forrásokat az érdeklődők kiválasztják és közvetlenül levélben felkeresik. Ezenkívül legfeljebb még hirdetések közzétételét ajánlhatjuk. A „Mezőgazdasági Kalauz” megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, ára 33 K. A könyv beszerzésének költsége sokszorosan megtérül azáltal, hogy minden gazdaság a viszonyainak megfelelő beszerzési forrást választhatja ki és több ajánlat közül válogathat.

Pályázat gazdasági szakkönyvre. A Magyar Közgazdasági Társaság Többtermelési Szakosztálya meg akarja iratni a „Mezőgazdasági többtermelés okfejtő történetét”. Felhívja tehát mindazokat, akik e pályázatban résztvenni óhajtanak hogy e munkának egyelőre vázlatát írják meg, s nevével, jelleggel és levél kíséretében, ez év április 30-áig küldjék el Kovács Rezső szakosztályi igazgató címére (Budapest, VI., Úteg-utca 13.). A legjobb három vázlat egyenként 1000 korona díjazásban részesül. Az egyiknek írója azonnfelül megbízást kap a munka megírására meg egyezés útján megállapítandó írói tiszteletdíj mellett. A nem tulnagya tervezett és a művelt nyagközönséget is érdeklő munka hívatása, hogy a magas mezőgazdasági kulturájú országok ezirányú fejlődésének szakait és az elért eredmények főkeit megállapítsa. A gyakorlati célnak megfelelően az író belátására van bízva, hogy hány és milyen országokkal kíván foglalkozni s hogy hol, hány évtizedre tartja szükségének vizsgálódásait kiterjeszteni. Nem hiányozhat azonban a történeti háttér: közigazgatási és közműveltségi fejlettség, népsűrűség, stb.; továbbá földrajzi háttér: fekvés, éghajlat, talaj, stb., amelyek számbavétele lesz döntő abban, hogy honnan, mit tanulhatunk. A vázlatnak a megírandó munka konkrét tartalmára, főszempontjaira és módszerére nézve is kielégítő tájékoztatást és megítélési alapot kell nyújtania. Egyéb felvilágosítást írásbeli megkeresésre a Társaság ad.

Kendertermelő R.-T. alakulása. A textilárak óriási hiánya miatt a gazdák körében egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a kender termelése és ipari feldolgozása iránt. Legutóbb a síóvölgyi nagyobb gazdaságok alakítottak egy kendertermelő részvénytársaságot. Nyolc évre kötelezték magukat, hogy 1000 kat. holdon termelnek kendert s a Pannónia Kendertermelő R.-T.-gal, illetőleg a Hitelbankkal együttesen négy millió korona befektetéssel egy kikészítő telepet létesítenek. A részvények felét a gazdák jegyezték. A telep vezetője s az egész terv kezdeményezője Schlagetter Mátyás (Simontornya), lapunk régi munkatársa.

Gyógynövénytermelés a Balaton mentén. Dabrovsky Róbert földművelésügyi miniszteri államtitkár elnökle alatt értekezlet volt, amelyen megbeszéltek azokat a módokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a Balaton vidékén a gyógy és háziipari növények termesztését meghonosítsák és a gyűjtést megszervezzék. Különösen fontos a háziipari növények (sás, gyékény stb.) meghonosítása, mert azok a vidékek, amelyek eddig az országot háziipari növényekkel ellátták, a békeszerződés folytán elszakadnak. Végül meg egyeztek arra nézve, hogy a Balatoni Szövet-séggel karöltve közvetlen akciót indítanak meg, hogy a Balaton vidékén ezeket a jövedelmező, kevés befektetést igénylő gazdasági ágakat meghonosítsák.

Borkezelési vándortanfolyamok. A szőlőművelési és borkezelési szakismereteknek a szőlőművelők minél szélesebb körében való terjesztése céljából olyan városokban, községekben, ahol a szőlőművelés elsősorban fontosággal bír, három hónapra terjedő tanfolyamokat tartat a földművelésügyi miniszter. A tanfolyamot az illető városokban, községekben egy-egy oda kiküldött szaktisztviselő vezeti. A tanfolyamra jelentkezhetnek olyan szőlőművelők, nők is, akik 15. élet-évüket már betöltötték. A tanfolyam teljesen díjmentes. A tanulók elméleti és gyakorlati foglal-

koztatása reggel 7 órától déli 12 óráig tart, a délután szabad. Tanfolyamokat az idén olyan városokban és községekben tartanak március 29-től június 26-ig, ahol legalább 25 tanuló jelentkezik, ahol a város vagy község egy tantermet és a tanfolyamot vezető tisztviselő részére egy lakószobát rendelkezésre bocsát. A földművelésügyi miniszter felhívja a városok és községek hatóságait, hogy a vándortanfolyam megtartására vonatkozó kérelmüket március 10-ig terjesszék be.

Debreceni gazdaságok találkozója. Makó Sándor okl. gazdasz felhívja Kubick Ferenc okl. gazdasz urat s mindazon urakat, kik a debreceni gazdasági akadémián az 1909-1910. évben oklevelet nyertek, hogy tíz éves találkozójuk megbeszélése végett címeiket veje (Heves, Honkatelep) tudatni sziveskedjenek.

A „Nimród” vadászújság. A „Huberius” vadászegyesület hivatalos lapja ismét rendszeresen megjelenik. Erre annál inkább szükség van, mert a vadászatiak fontos kérdései kívánnak megvitatást. A forradalmak tönkretették vadállományunkat. Most folyik a munka a magyar vadászat reorganizálására. Elsősorban az elrabolt vadásztölgvények visszaszerzésén munkálkodik egy a belügyminisztérium által kiküldött szakbizottság stb. Erre való tekintettel a papírinség és a nyomdai előállítás nagy drágasága dacára is újból megjelent a „Nimród”, amelynek előfizetési ára a január-júniusi félévre 30. korona. (Kiadóhivatal IV., Egyetem-utca 4. Telefon 72-41.)

Az Uránia zöld ára. A Magyar Rovartani Alomás által forgalombahozott Uránia zöld árát az eddigi kg.-kénti 20 korona helyett február 15-től 25 koronában állapította meg a földművelésügyi minisztérium.

Cipőbevásárlás előtt olvassa el a lapunk mai összes példányaihoz csatolt Müller L. K. és Társa cipőnagykereskedő cég kettős levelezőlapját. Nevezett cégnél ugy ur, mint női és gyermekcipők, valamint gazdasági és munkáscipők a legnagyobb választékban, a legjobb minőségben, a legolcsóbb árakon kaphatók.

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

DÁNIEL MAGKERESKEDÉS.

Budapest, VII., Baross-tér 22. (Rottenhiller-utca 1. sz.)

Fajtiszta, magas csiraképességű, szavatolt minőségű

mezőgazdasági, konyha-kertészeti és virágmagvak.

Legutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési

forrás gazdaságok, kertészetek részére.

Legmagasabb napi áron vásárolunk:

lóhere-, lucerna-, baltacim-,

valamint egyéb gazdasági magvakat.

ERDÉLYI MÁRK

gőzeke bérszántási vállalata

Budapest, V., Csáky-utca 15.

Telefon: 144-82. Sürgőnycim: Gőzeke.

VÁLLAL tavaszi és őszi

BÉRSZÁNTÁST,

KULTIVÁTOROZÁST és

RIGOLIROZÁST.

Veszünk

nagy tételekben vaját, sajtot, mindenféle

tejterméket és egyéb ételmicikkeket.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársasága

Budapest, VIII., József-körút 38.

NYILTTÉR.

...vásban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Központi szeszfőzdeberendezéseket és pálinkafőzőüstöket raktáron tart és szállítja szerkesztőségünk. **ARÁNYI ADOLF** rozsműgyár, Ujpest, Lőrincz-u. 7.

Anyarozsót igen magas áron vesz és mintás ajánlatot kér **Weiner P. József, Debővár.**

MEGJELENT!!!
SZILASSY ZOLTÁN
az **OMGE** igazgatója
szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1920. évi folyama.
A „Köztelek Zsebnaptár” huszonhatodik évfolyama két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, a szak-közleményeket tartalmazza. A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára **OMGE** tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek **harmadik részével 30 korona.**
Az összeg előre beküldendő!
Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában és a „Patria” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.)
Lőheremagban a külföldi érdeklődés csökkent, mert Németországban jelenleg az ottani saját termés kerül piacra, amely körülmény folytán a kivitel szűnhet. Irányzata ennek dacára tartott. Lucernamag iránt a belföldi szükséglet fedezésére rendkívül nagy a kereslet, míg kínálat alig fordul elő. Irányzata rendkívül szilárd. Fehérheremag iránt a külföld állandóan érdeklődik. Irányzata szilárd. A biborheremag iránt a külföld ismét vételkedvet mutat. Ára emelkedő. A tavaszi búkkönyvmag a gazdák részéről nagyon keresett. Irányzata tartott.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként a következők:

Lőheremag	7500-8400 K.
Lucernamag	7500-8300 "
Fehérheremag	9500-10500 "
Biborheremag	1150-1400 "
Mák	5200-5400 "
Lóbab	1200-1400 "
Őszi borsó	1200-1300 "
Szűzsbükköny	1200-1400 "
Tavaszi búkköny	1350-1450 "

Berlini vetőmagvásár.

Február 10-én Berlinben nagyarányú vetőmagvásár volt, amely az azelőtt Posenben rendezni szokott vásárt kívánta pótolni, de jelentőségében és forgalmában már az első alkalommal azt felülmúlta. A vöröshereemagban feltűnően igen nagy kínálat volt és így a lanyha kereslet mellett az árak q-ként 3600-4600 M. között mozogtak. A gyengülő irányzat a vásár után is megmaradt. Az áresést az is előidézte, hogy Magyarországból várnak jelentős mennyiségű lőheremagot. A magyar lőheremagnak azonban igen rossz hírnevet szerzett a háború alatt Németországba szállított arankás lőheremag. Igen nagy volt a kereslet fehérheremag iránt, amelynek q-ja 3200-5000 M. val kelt el. A lucernamag ára emelkedett, mert a készlet nem nagy a kereslethez képest. Ára q-ként 3400-4200 M. volt. A *vegyes fűmög* q-ként 800-1050 M.-val igen keresett volt. Egyes fűmögokban nem igen volt kínálat. A baltacim q-ként 430-540 M.-val kelt. A *csillagfű* ára q-ként 200-216 M.-val volt. *Bükköny*magban q-ként 380-410 M.-s árak mellett élénk forgalom volt. A hüvelyesek iránt a kereslet szintén nagy volt s az árak emelkedtek. A Viktoria borsó ára q-ként 800-1080 M., az *étkészési bab* ára 800-880 M. Ezzel kapcsolatban megemlítjük még azt, hogy a német olajkőzpont az ideit termésti repce árát q-ként 230 M.-ban kérte megállapítani.

Vágómarha.

(A Magyar Mezőgazdák Állattérképesítő Részvénytársaságának heti jelentése.)

A két mellékvásáron csekély felhajtás mellett (február 21-én 85 drb, febr. 23-án 59 drb) az irányárak voltak még érvényben. A csütörtöki fővásáron 290 drb volt a felhajtás és az irányárakat megszüntették, amiről lapunk más helyén emlékeztünk meg bővebben. A nagy kereslet folytán elsőrendű marháknál az árak 6-8 koronával emelkedtek, gyengébb minőségűeknél 4-6 koronás volt az emelkedés.

Budapesti vágómarhavásár.

1920. február 26.

Felhajtás összesen 299 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 104 darab magyar és tarka ökör, 159 darab magyar és tarka tehén, 32 drb magyar bika, 4 drb magyar bivaly és 4 drb rugott borjú.

Minőség szerint: — darab elsőrendű hizott bika, 31 darab középminőségű bika, 1 darab alárendelt minőségű bika; — drb elsőrendű hizott ökör, 91 drb középminőségű ökör és 17 drb alárendelt minőségű ökör; — drb elsőrendű hizott tehén, 147 középminőségű tehén, 12 drb alárendelt minőségű tehén.

A mai vásáron hatályon kívül helyezték a legmagasabb irányárt és újból a szabad forgalom lépett életbe. A csekély felhajtás miatt élénk irányzat mellett jobb minőségek kg.-ként 8-10, gyengébb minőségek 4-7 K.-val drágultak.

Eladatlanul visszamaradt: — darab.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként élőszuliban:

Bika jobbminőségű	46-50 K.
„silányabb	38-45 "
Ökör jobbminőségű	47-50 "
„közép	42-46 "
„alárendelt minőségű	38-41 "
Tehén	38-46 "
Bivaly	34-38 "
Növendék	34-39 "
Kicsontozni való	33-37 "

Sertés.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte sertéshizalási osztályának jelentése.)

Az árak továbbra is emelkednek. Az árak élőszuliban kilogrammonként a következők! Sovány sertés páronként 70-80 kg.-os 80-84 K., 80-100 kg.-os 84-88 K., 100-120 kg.-os 88-92 K., 120-160 kg.-os 92-96 K. Hizott sertés páronként 180-200 kg.-os 70-74 K., 200-240 kg.-os 74-78 K., 240-260 kg.-os 78-80 K., nehezebb sertés kg.-ként 90 K.-ig, szalonna kg.-ként 150 K.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1920. február 26.

Eladott: Árak: (drb-ként, kor.)

Jobb minőségű hátsó és csikó	43 drb	7200-20000
Könnyű kocsi (jukker)	113 "	14800-35000
Nehéz kocsi (hintós)	"	"
Igás kocsi (nehéz nyugati faj)	270 "	16000-50000
Igás kocsi, (könnyű)	222 "	11000-17000
Alárendelt minőségű	155 "	3400-10500
Vágó	28 "	1500-6000
Parasztlovak	"	"

Összesen 331 drb.
Eladatlan maradt 708 drb.
Felhajtott 1539 drb.
Irányzat: élénk. Székesfevárosi vágóra vásároltatott 8 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 20 darab.

Borjú és juh.

A budapesti szurómarhavásáron a felhajtás február 20-án 46 drb, február 24-én 2 drb volt, amelyek élénk kereslet és emelkedő árak mellett 60-84 K. közü árakon kelték el. Juhból nem volt felhajtás.

Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte borértékesítő osztályának jelentése.)

A borüzlet az utolsó napokban kissé ellanyhult, ami ugyan egyelőre nem az árak hanyatlásában nyert kifejezést, hanem inkább az erősebb kímálathat. Az eladók azonban egyelőre csak magas áron hajlandók borikat értékesíteni.

A szesz- és szeszszitalüzlet.

Igen élénk kereslet és gyér kínálat mellett a szeszüzletben nagyobb üzlet alig létesült és kisebb finomítványtetelek 195-198 K.-ig kerültek forgalomba.

Gyümölcspálinka, törköly, seprópálinka 210-220 K. Szilvium. Vágott áru, 220 K.-ig került forgalomba literfokonként.

Borparlat, tekintve a nagy szeszhiányt, igen élénk kereslet tárgyát képezi és több tétel 220-228 K.-ig kelt, sőt ma még többet kérnek prima áruért.

Olcsó drótkerítés

kapható

HAIDENKER SÁNDOR SOBORNYSZÖVET. FONAT-ES KERITÉSŐYÁRÁK
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 49/3. SZ.
Képet árjegyzék díjtalan. 8191

Zárolt és szabadszeszt 8187
nyers, finomított és elő-utópárlatszeszből legmagasabb árban veszünk. Felsenburg Tivadar fia szeszszabadraktár és szeszdenaturálótelep, Balassagyarmat.

Szőlő- és földbirtokot
100-1000 holdig keresek megvételre. Budapesthez közel fekvők előnyben részesítenek. Vidéki házakra jelzőlogólesőt folyósítottak. Hoffmann Jakab bankbizományi iroda, Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. szám. Telefon 49-67. Fennáll 1888. óta. 8204

Bérszántást vállal
azonnalra Stock-motorekivel **Braun Dezső** bérszántó, Budapest, Garay-u. 23., 11/7. 8199

Fejér megyében 4000 hold belterjesen kezelt gazdaságban, képzett, gyakorlattal bíró
intéző gazdatiszt felvétetik.
Nőtlenek előnyben részesítenek. Ajánlatok Ifj. Freund Lajos, Budapest, V., Nádor-utca 24. címzendők. 8205

Bérlet! 8200
700-900 holdig bérletet keresek. Megkereséseket „Végzett gazda 8200” jellegén a kiadóhivatal továbbít.

Eladó gépek.
Somssich János gróf Somogybükkségi gazdaságában (Posta: Zákány, vasútállomás: Gyékényes) eladó: egy hatos Clayton-Shuttleworth **csépiúszekrény** teljes jó karban, egy Umrath hatos **elevátor**, kivitandó, egy **tejhűtő**, egy **tizedesmérleg**, két **szecskavágó**, egy **repavágó**, egy **tiszítórosta**, egy **talajforgató-éke** szőlőnek, két Kühne-féle **áttalajtóműritő**, 500 kg. **vasgálic**. Cím: **Somogybükkségi Intézőség**, u. p. Zákány, Somogy m. 8177

Eladunk egy „CORMICK”-féle új **KÉVEKÖTŐ-ARATÓGÉPET**, esetleg nagyobb mennyiségű **Manillaszin**gel együtt, négy darab új **SHUTTLEWORTH**-féle **KETTŐSEKÉT** és egy **olajostengelyű félfedelű hintót**. **Károlyházi gazdaság**, posta **Horvátkimle**, Moson megye. 8183

D. PÁPAY

FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET R.T. VI. TERÉZKÖRUT 31. TEL. 20-19

Gyógyító oltások! Biztosan gyógyít. **Dr. Baromfi-kolera** esetén **AVISERIN** alkalmazandó. **Védő oltások!** Gyors védelmet nyújt.

Csicsókat (Topinambur) vesznek
nagyobb mennyiségben. Ajánlatok **Szent-Ivány Egon kelédi uradalom intézsége, Keléd,** u. p. Jánosháza, Vas m. küldendők. 8175

Gazdasági vasutak.
Nyomjelzés!
Tervezés!
Építés!
A **MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, GYŐR** keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Többtermelési mérnök
Amerikából, hajlandó uradalmakban látogatásokat tenni. Ciro: „Amerikaner 8135” jelgőn a kiadóhivatalban. 8185

Légmetszen elzárt **dobozokban, ládáknban és hordókban**
I^a kocsi kenőcs
vizsonteladókna.
GÉPOLAJOK
FEKETE IMRE, BUDAPEST, II., MARGIT-RAKPART 52. II. Budai Margithid/ónél. 8198

MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI R.T.
KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32. sz.

Beszerezési csoport részére mindennemű **élelmiszert vesznek.**
Kalmár Imre, Budapest, Klauzál-utca 33. 8189

Egy éve üzemben levő, **65 HP., 4 hengeres M. A. V. gyártmányu, kétgéprendszerű ASTRA szívógázekészlet**
őtvasu Kemna-ekével, birtokleszerelés következtében eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Pajzs Miklós, Boczonád,** Heves megye. 8188

Heule-gőzekéket
legmodernebb kivitelben **azonnal** szállítunk
Székely és Székely
magánmérnökök
Budapest, V., Nádor-utca 20., I. 16.
Telefon 126-54. Szóbeli értekezés délután 3-5-ig. 8192

Vetőmagvakat,
kendert, lent, cirokszakáll, rézgálicot és mindenféle mezőgazdasági terményt vesz és elad a **Magyar Kisbirtokosok Szövetkezete, Budapest, VI., Andrássy-ut 11.** Telefon: 167-30. 8122

98-99%-os elsőrendű minőségű Rézgálic
raktárról ismét nagyobb tételekben azonnal kapható: **Szontagh Pál** cégnél, rézárú- és szerszámgyár, Budapest, IX., Üllői-ut 19. Telefon: József 99-44. 8195

1919. évi termésű, németországi magból utántermelt, **kihűnő csirakéességű cukorrépamag**
kapható verő zsákjaiban, termelő dunántúli uradalomban átvéve, métermázsánként 3600 koronáért: **Barna József** gabonabizományosnál, Budapest, Hold-utca 23., IV. 17. 8190

Eladó 8170
80 lóerős W. D. MOTOREKE
alig használt, kifogástalan, üzempépes állapotban, 1917. évben készült. **Baki Károly, Czegléd.**

44/1920.
Pályázati hirdetmény.
A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület”-nél nyugdíjazás folytán a **titkári állás** megüresedvén, arra pályázat hirtetetik. Pályázhatnak oklevéllel bíró gazdák, vagy akik már gazdasági egyemeleti titkári teendőket végeztek, esetleg segédtitkárok voltak. A választás 1920. április 28-án Egerben tartandó évi rendes közgyűlésben lesz megejtve. A megválasztott titkár 1 évi próbaidő után lesz véglegesítve.
Fizetési feltételek:
1. 5000 korona évi kezdő fizetés.
2. 5 évi szolgálat után 5 évenként 500 K korpótlék.
3. Drágasági pótlék 1600 korona.
4. Ruhasegély 1000 korona.
5. Lakbér 1400
6. Utátalány 1200
7. Nyugdíjtozajárulás 146.16 korona.
A pályázat 1920. április 20-án lejár.
A pályázati ajánlatok a pályázó okmányainak másolataival a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatalához Gyöngyöstre ajánlva küldendők. A később beérkező pályázatok nem lesznek figyelembe véve.
Gyöngyös, 1920. február 18-án.
Poroszlói Graeff Jenő
g. e. elnök.
Poroszló. 8174

Az **elekpuztái gazdaság** (vasutállomás Alramellék, posta Mozsóg, Somogy megye) törzsjuhosztatóból **eladásra kerül: 19 darab 1 éves RAMBOUILLET KOS** és **10 drb tiszta vérben nevelt MERINO x PRECOCE 1 éves KOS.** Atvehetők május hóban. 8056

Földbirtokosok figyelmébe!!
Rézgálicot, permetező anyagokat
szállít:
BLEIER ÁRMIN mezőgazdasági és műszaki cikkek kereskedőse :: ::
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz.
Telefon 85-64. 8196

MELEGÁGYI ÜVEGEK, BOROSHORDÓ BÉLELÉSÉHEZ való ÜVEGEK
bármely mennyiségben azonnal kaphatók legolcsóbb árban
Forgó és Társa
tábla- és tükörüvegnyagkereskedőknél,
Budapest, VII., Gohány-utca 16/18.
TELEFON: József 125-70 és József 126-5.
Sürgőnycim: „TÁBLAÜVEG” BUDAPEST. 8172

GAZDASÁGI SZÁMVITELI KÖNYVEK ÉS NYOMTATVANYOKBÓL
állandó nagy raktárt tart a
„Pátria” irod. váll. és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25.
Árjegyzék ingyen

98%-os rézgálic, külföldi áru,
128%-os lugkő, carbid, külföldi gyufa
legolcsóbb napi árban kapható 8198
Löwy Jenő és Társa cégnél,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 61.

KOCSIKENŐCS
motorhajtó-, kenő- és hengeroaj, gópszir, gummiárak, tömitések, szerzőszámok, csakis elsőrangú minőségben
SZARVAS LÁSZLÓ 8151
műszaki nagykereskedőnél, Budapest, VI., Gyár-utca 26. Telefon 104-16. Alapítva 1900-ban.

ROSETH GYULA MAGKERESKEDÉSE

BUDAPEST, V., KATONA-JÓZSEF-UTCA 41.

Sürgőnycim: **ROZULA** **ÚÁSÁROLOR ÉS AJÁNLOK** napi áron mindenféle vetőmagvat és egyéb gazdasági cikket. Mintázott ajánlatot kérek. Telefon: **83-06**

Eredeti „Stock“ motoreke
 55/60 HP. keveset használt, teljesen üzemképes, garantált legújabb típus, az összes alkatrészekkel, vas-hordókkal, lakóházzal együtt **eladó**. Benzín van hozzá. **Mérnyik, Budapest, Üllői-ut 52/A.** 8213

Elromlott, használhatatlan
akkumulátor-
 teleprell felszabaduló üvegedényeket veszünk. **Elekcs és Tárcs okl. gépészmérnökök, Budapest, VI., Eötvös-utca 44.** 8197

40 HP alig használt 8214
„Rába“ szántómotor
 eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Mildenberger József, Budapest, I., Budafoki-ut 12., II/2.**

VENNÉNK
 4 1/2 métermázsas arankamentes **lucernát**, 4 1/2 métermázsas arankamentes **lóherét**, 10 métermázsas **balta-cim-** és 4 métermázsas **moharmagot**. Árajánlatot és mintát a következő címre kérjük: **Tükrösmajori uradalom intézősége, u. p. Bicske.** 8173 a

Előkelő fővárosi rézvénytársaság keres alapos műszaki és üzleti gyakorlattal rendelkező
mezőgazdasági gépszakmabeli keresztény szakembert.
 Ajánlatok pontos személyi adatokkal „Munkaerő 948” jelű alatt küldendők **Tenzer Gyula hirdető irodájába, Budapest, IV., Szervita-tér 8.** Városház-utca sarkon. 8211

Eladó gróf Serényi Béla putnoki uradalmában kb. 13.000 darab két méter magas részben gömbölyű, részben hasított
akácshőlőkaró.
 Cím: **Putnok, Gömör megye.** 8186

Kertészeire alkalmas földterületek
 a Nyugoti pályaudvar közelében **bérbeadó**. Csakis írásbeli kérezősködések intézendők: **S. Z., Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 49., III 7.** 8210

AJÁNLÓK 8202
kévekött
 kenderfonalból aratógépekhez, kg. ja korona 70.—. Ab Szeged. **Bokor Manó, Szeged.** Sürgöny-cím: „Frucht” Szeged, levelem: Postafiók 136.

„PÁTRIA” HETI ELŐJEGYZÉSI NAPTÁR 1920. ÉVRE (52 lezártható lappal). **Ára példányonként 3 korona.** Kapható a „Patria” r.-t. könyvkiadó osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

50001/1920. — VIII—2. szám.
Hirdetmény
szőlőmvelési és borkezelési vándortanfolyamok tartásáról.
 A szőlőmvelési és borkezelési szakismereteknek a **szőlőmvelők** minél szélesebb körében való terjesztése céljából, olyan városokban, községekben, ahol a szőlőmvelés elsőrendű fontossággal bír, **3 hónapra terjedő tanfolyamok** tartását határoztam el.
 A tanfolyamok célja, hogy a szükséges elméleti és gyakorlati szakismeretek megszerzése a nép számára megkönnyíthessék s ezáltal szőlőmvelésünk és borkezelésünk a kultúra magasabb fokára emeltessek.
 Ezen tanfolyamok a folyó évben és a lehetőséghez képest a következő években is, mindig más és más városban, illetve községben fognak megtartatni.
 A tanfolyamot az illető városokban (községekben), egy-egy oda kiküldött szaktisztviselő vezeti.
 A tanfolyamra jelentkezhetnek olyan szőlőmvelők (nők is), akik 15-ik életévüket már betöltötték.
 A tanfolyam teljesen díjmentes. A tanulók elméleti és gyakorlati foglalkoztatása reggel 7 órától déli 12 óráig tart, a délután szabad.
 A felvett tanulók a foglalkozási órákon minden nap rendszeresen résztvenni kötelesek.
 A folyó évi tanfolyamok **március 29-től június 26-ig** tartanak az olyan városokban (községekben), ahol
 1. legalább 25 tanuló jelentkezése biztosított és
 2. ahol a város (község) egy tantermét és a tanfolyamot vezető tisztviselő részére egy lakószobát, mely irodahelyiségül is szolgál, fűtéssel és világítással együtt rendelkezésre bocsát.
 Felhívom ennél fogva azon városok (községek) hatóságait (előjáróságait), amelyek a szóbanforgó vándortanfolyam megtartását igénylik, hogy eziránti kérvényüket, melybe az 1. és 2. alatti feltételek biztosítása is befoglalandó, folyó évi **március hó 10-ig** a vezetésem alatt álló földmvelésügyi minisztériumhoz terjesszék fel.
 Budapest, 1920. február hó 10.
 8181 **Földmvelésügyi miniszter.**

Meghívó
 az ingatlan és forgalmi részvénytársaság részvényeseinek Budapest 1920. március hó 13-án délután 2 órakor dr. Gerle Sándor ügyvéd lakásában (IV., Koronaherecz-utca 10.) tartandó
hatodik rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:
 1. Az igazgatóság jelentése az 1918. üzletéről.
 2. Az igazgatóság számadásai és indítványok a mérleg megállapítása tárgyában.
 3. A felügyelőbizottság jelentése.
 4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
 5. A t. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, az alapszabályok 17. §-a alapján felkéretnek, hogy részvényeiket 1920. március hó 6-ig bezárólag a Magyar agrár és járadékbank r.-t. főpénztáránál (V., Nádor-utca 16.) letenni szíveskedjenek.
 Budapest, 1920. február 26. **Az igazgatóság.**
Mérlegszámla: Vagyon: Dobronoutzi ingatlan 1,522,074.93 K. Értékpapír 3500 K. Dobronoutzi ingatlan helyreállítási számla 79,589.55 K. Ingatlanokkal fedezett vételhatalmokok 440,242.30 K. Adóssok 141,928.05 K. Átmeneti tételek 544.41 K. Veszteség 37,641.92 K. Összesen 2,225,521.66. **Teher:** Részvénylőke 500,000.— K. Elfogadvány 300,000.— K. Dobronoutzi ingatlan háborús kár számla 465,486.15 K. Saját ingatlanunkat terhelő jelzálogkölesön 700,000.— K. Hitelezők 260,035.51 K. Összesen 2,225,521.66 K.
Üzleteredmény számla: Veszteség: Költségek 8939.41 K. Tiszti fizetések 38,400.— K. Dobronoutzi gazdasági veszteség 64,151.01 K. Összesen 111,490.42 K. Nyereség: Bevételek 40,961.58 K. Kamat 33,186.92 K. Veszteség 37,641.92 K. Összesen 111,490.42 K.
Az igazgatóság, a felügyelőbizottság.
 Megvizsgálta és helyesnek találta

Eladó 10 darab DCL3 jegyű, kétvasu Clayton-Schuttlevorth-ek
 alig használt. Cím: **Tükrösmajori uradalom, u. p. Bicske.** 8173

Góliát gőzprés
 kapható jutányos áron. Megtekinthető a gróf Nádasdy uradalomban, Lepsényben. Bővebbet **Kálnoky és Simon** cégnél, **Budapest, Nádor-utca 23.** 8208

Gazdák figyelmébe!
 A Keresztény Szoc. Munkásbiztosító Orsz. Szövetsége (Budapest, VIII., Szt. István-tér 2., I. em.) ezúton is felhívja a t. Gazdák figyelmét **díjmentesen állásközvetítőjére.**
 A szövetségnek módjában áll elsőrendű könyveket, irodalmi segédanyagokat, megbízható keresztény munkaerőket azonnal is közvetíteni. 8209

Birtokörökkeladási hirdetmény.
 A magyar tanulmányi alap tulajdonát képező, Tolna vármegyében Harecz és Sióagárd községek határában fekvő „**Janya**” pusztai **mezőgazdasági birtokának** a Sió- és Sárvíz-csatorna között elterülő mintegy 513—1000/1000 **holdas részlete**, valamint a tanulmányi alapot a Sió- és Sárvíz-csatornában megilletés **halászati jogának** örökkeladása iránt Budapest a vallás- és közoktatásügyi minisztérium C. H. ügyosztályában (V., Báthory-utca 12. III.) 1920. évi március hó 24-én déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.
 A részletes versenytárgyalási és eladási feltételek a vallás- és közoktatásügyi minisztérium C. H. ügyosztályában, valamint ugyanezen minisztérium segédhivatali főigazgatójánál, nemkülönben a közalap. felügyelőjénél Szekszárdon, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Budapest, 1920. február havában.
 8176 **Magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium.**

Ajánlunk raktárunkból azonnali szállításra:
mindenféle gazdasági gépeket, felszereléseket és szekereket,
 u. m. boronákat, okét, lokomobilfecskendőket, fűkaszalót, járgányt, darálókat, kukoricamorzsolót, aratógépet, répvágót, szénagyűjtőt, **motorokét**, gazdasági szekereket, talicskákat, peronoszpórfecskendőket stb., a legjutányosabb árak mellett.
MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS BÉRLŐK SZÖVETKEZETE
 8182 **BUDAPEST, IV., Városház-utca 10. szám, III. em.**

Földbirtokosok figyelmébe!

Nagyszámú előkelő vasúti sürgős kielégíthetése érdekében **jutalek nélkül** ingyen fogadok el megbízásokat két héten belül minden terjedelmű földbirtokok, azökök stb. eladására, bérletére. Sürgős ajánlatokat kerek az ország bármely területéről. **Eladó birtokok:** Két több ezer holdas uradalom felszereléssel házi kezeléssel, egyik Dunán túl, másik Tiszapartján, részben vagy egészben kiparcellázásra ritka alkotom. **Kilencven holdas szőlő- és lanyagazdaság, kétezer fejgyűlőmővel, dúsán felszerelve, Budapest közelében. Husz-kel, motoros kúttal, budapesti villamosvasút mentén. Huszon-**

két hold prima szőlő, Dunán túl, vasúti és hajóállomástól három kilométer. **Főúti pataca** Budapest legszébb helyén, **Bérgaloták**, villák, oszladi házak stb. Felvilágosítás: **Török utca 76., főemelet 1.** Telefon: József 53-49. Pényes referenciák Kegyelmek urától, Mágnásoktól. 8201

ELADÓ

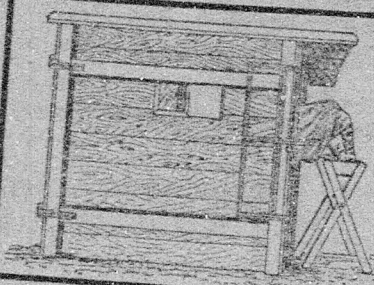
8134
 Alfa-Laval Dásy E. I. separator, gőzturbinával,
 Kido gőzfejlesztő kazán, csövekkel,
 Viktória vajképlő,
 Vajgyurógép, 750 mm. átmérővel,
 Alfa-Laval Dásy H. magas, kézi hajtású separator.
 Felvilágosítással szolgál: **Fischhof Sándor, Szekszárd.**

Dr. Zsák- és ponyvakölesözés. ZSÁK- ÉS PONYVAKERESKEDŐ

PATAK HUGÓ
 vétel és eladás.
 Iroda: BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 19.
 Telefon 156-75. Fióktelep: FIUME, BARGSS-HÍJÓTÓ. 8145

MERÉNYI ÉS NECHAY
 mezőgazdasági, ingatlanforgalmi és bizományi vállalat

Budapest, IX., Üllői-ut 11., II. em. 18.
 Elvállalunk: földbirtokok, mindennemű mezőgazdasági termények, ugyszintén állatok és gazdasági felszerelések, valamint ingatlanok és háztelkek bizományban való eladását, vételét és közvetítését. Megbízható, pontos és valóban szak-szerű elintézészt biztosítunk.
 Merényi Elemér okl. gazdász. 8110 Nechay Jenő nyug. százados.

Lovak rühösségét

leggyorsabb, legeredményesebben és legolcsóbban gyógyítani csak a gázkezeléssel lehet. Rühkóros lovakat gázkezeléssel gyógyít és **Dr. Magyar-Kössa Gyula** állatorvosi főiskolai tanár, szeszere szerinti (szabványozott) gázkamrákat, lovak, szarvasmarhák, juhok részére szállít és költészetet küld.
„SCABION” első magyar gázkezelési vállalat
 Budapest, VIII., Szigony-utca 25. 8130

Szerencsi bérgazdaságainkban egy 16 HP. Fowler-féle gőzekészlet és 3 cséplőkészlet

váljk eladóvá, mindannyi használt, de teljesen üzemképes. Érdeklődők forduljanak a Magyar Cukoripar R.-T.-hoz, Budapest, V., Zrínyi-utca 14. 8184

Meghívó
 a Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága 1920. évi március hó 11-én délelőtt 11 órakor a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete tanácsstermében (Budapest, V., Alkotmány-u. 29. II. emelet) megtartandó

első rendes közgyűlésére

- A tanácskozás tárgyai:**
1. Az igazgatóság jelentése és a lefolyt üzletév mérlegének előterjesztése.
 2. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által az 1918-19. évre felállított évi számadás és mérleg megvizsgálásáról. A felmentés megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
 3. Határozat a nyereség hovatartozásáról.
 4. Egy igazgatósági tag választása.
 5. A felügyelőbizottság megválasztása.
 6. A felügyelőbizottság járandóságának megállapítása.

Jegyzet: A közgyűlésen minden részvénytul a saját nevére szóló minden darab letéteményezett részvénye, illetve ideiglenes elismervénye után, egy-egy szavazat illet meg. (Alapszabály 19. §.) A t. részvényesek felhívataak, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket, illetve ideiglenes elismervényeiket a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete pénztáránaál letétbe tegyék. Az évi mérleg a társaság fizethelyiségében a közgyűlést megelőző 3 napon át megtekinthető. (Alapszabály 37. §)

VAGYON

	Összeg			TEHER	
	K	f		K	f
Pénztárkészlet	730698	68	Alaptőke	2000000	—
Felszerelési ingóságok	100	—	Hitelezők	3842583	64
Adósok	5518064	90	Rendelkezésre álló nyereség	406279	94
	6248863	58		6248863	58

Budapest, 1919. december hó 31-én.
 Vas Lajos s. k. ügyvezető-igazgató. A könyvelésért: Szemere Andor s. k. cégvezető-főkönyvelő.
Az igazgatóság:
 Bartók József s. k. elnök. Jeszenszky Pál s. k. alelnök. Dr. Horánszky Dezső s. k. Ipolyi Keller Gyula s. k. Krolopp Hugó s. k. Serbán János s. k. Serbán Iván s. k. Stein Samu s. k.

A felügyelőbizottság:
 Békéssy Jenő s. k. Dr. Graff Ignác s. k. Hoffer Sándor s. k. Pető Emil s. k.

Kredményszámala

	Összeg			NYERESÉG	
	K	f		K	f
Általános üzleti költségek	164848	20	Állatok értékesítéséből	680006	71
Házbér	9999	98	Kamatszámán	61693	77
Személyzeti fizetések	160772	36			
Rendelkezésre álló nyereség	406279	94			
	741700	48			

Budapest, 1919. december hó 31-én.
 Vas Lajos s. k. ügyvezető-igazgató. A könyvelésért: Szemere Andor s. k. cégvezető-főkönyvelő.
Az igazgatóság:
 Bartók József s. k. elnök. Jeszenszky Pál s. k. alelnök. Dr. Horánszky Dezső s. k. Ipolyi Keller Gyula s. k. Krolopp Hugó s. k. Serbán János s. k. Serbán Iván s. k. Stein Samu s. k.

A felügyelőbizottság:
 Békéssy Jenő s. k. Dr. Graff Ignác s. k. Hoffer Sándor s. k. Pető Emil s. k.

dobkosárbetétléceimben

A nagy áruláshoz való tekintettel az alkalommal kérem az igen tisztelt gazdák közönséget, hogy szükségletét szabványosított már most biztosítom, hogy annak idején a szállítást akadálytalanul eszközölhessem. Raktárról postán is azonnal szállíthatok.
KEMÉNY MANÓ gazdasági szükségletű cikkek üzlete, BUDAPEST, V. Rudolf-rakpart 8. 8182

ELADÓ egy angol arabs tenyészmén,

165 cm. magas, 4 éves, almászürke. Ára 50.000 korona. Megtekinthető **gróf Keglevich Béla mórnicz helyi uradalmaiban.** Vasút és távirtd: Nagykanizsa. Posta: Somogysezemtől, Mórnicz hely. 8180

Haszonbérletünk megszűnése folytán 4 darab kevéssé használt, Massey-Harris-féle

Kévekötő-aratógép
 eladó. Bővebbet: **Strasser Jánosnál, Budapest, V., Mériég-utca 2.** 8212

Földhaszonbérleti hirdetés.

A vallás- és közoktatásügyi magyar minisztérium kezelése alatt levő és a magyar egyetemi alap tulajdonát képező:
 1. **Tolnavármegyei Dunaföldvár község határában levő barótopuszta 1087 308/1000 hold.**
 2. **Tolnavármegyei Némethér község határában levő 553 1247/1000 hold.**
 3. a magyar tanulmányi alap tulajdonát képező, **Fejér vármegyében fekvő szilfamáji 2159 1173/1600 hold**
 mezőgazdasági birtokoknak 1920. évi október hó 1-től 1932. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre leendő haszonbérbeadása iránt a nevezett minisztérium C-III. ügyosztályában (V., Báthory-utca 12.) 1920. évi március hó 24-én déli 12 órakor versenytárgyalás fog tartatni.
 A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek. A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 30 kor. lefizetése ellenében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál szerezhetők be.
 Budapest, 1920. évi február havában.
 8146 Vallás- és közoktatásügyi m. minisztérium.

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. NAGEL ADOLF

Szőlőhőző fonalak. Budapest, V., Arany-János-u. 10. Telefon: 35-82, 80-82, 104-10, 104-00, 107-79.

Uradalom szeszgyárral
Pest megyében, 5000 hold **hárbeadó**. Szeszgyár kevesebb földbirtokkal is. **Hankus, Budapest, IX., Vaskapu-utca 22., II. I.** 8137

2 darab új Kühne-gyártmányú, amerikai rendszerű **cirokmagfejtőgép**, továbbá 34 serleges, hevederes új **esavator** alkalmi áron **eladó**. Közlelbit: **Bence Gyula mérnök, Budapest, V., Csanády-utca II.** Telefon: 145-41. Sürgönycim: Bening, Budapest. 8143

Bérszántásra motort keresünk.
Szükséges, hogy benzint géptulajdonos adja. Ajánlatot: **Hankus, Budapest, IX., Vaskapu-utca 22., II. I.** 8138

GŐZEKE -részleteket mindenféle gyártmányú gőzekhez készít és szállít precíz kivitelben **acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tüzszekrényeket, ekevasakat stb. SODRONYKÖTELEKET** **SZILÁGYI és DISKANT** gépgyára, **Miskolcon.** Eladó: 5-ös „**KEMNA**” eke alfajáturóval. 8036

Pálinkafőző kis üstök
bütökészülékkel, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90 és 98 literesek, raktárról azonnal kaphatók: **TAKÁCS OSZKÁR, Budapest, Horn-Ede-utca 10.**

A "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomda Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. **nagy készlet van az alanti gazdasági könyvekből:**

MEGRONGÁLT VILLAMOSTELEPEK,
berendezések, gazdasági telefonok javítását és szerelését, jutányosan, garancia mellett készítik: **HELLER VILMOS** elektrotechnikai vállalata **BUDAPEST, VII., József-utca 10.** Telefon: József 130-64. Szerelési anyagok állandóan raktáron. 7075

Járműszerszámok, elad
Vágómarhákat, vásárol
Faragó Adolf
szarvasmarha- és juhizmányos, **Budapest, VII., Aréna-ut II.** Telefon: József 42-86. 7987

F. 25. sz. **Napszámokönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5-
F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4-
F. 26. sz. **Munkabérfizetési lejtrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15-
F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15-
F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2-
H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 18x20 cm. nagyságban, vörösvonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona filler rovalozással, darabonként K 5-
H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x18 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 7-
Fenti árakhoz még **450% felár értendő.** Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétellel vagy az összeg és portó előzetes be-
küldése ellenében eszközölhetnek.

Különleges Építési és Faipari R.-T.
Keltetőgép és baromfitenyésztési eszközök gyára
Budapest, VI., Réppentyű-utca 62. sz.
Sürgönycim: **Külépit. Budapest.**
Telefon: **141-91, 4-23, 131-56.**

Vevők volnánk legjobb napi árban több vagon kosárfosásra alkalmas hántolt nemes fűzveszőre.
Ajánlatokat kérjük
Bettheim W. Sam. és fiai, Nagykanizsa
cimre küldeni. 8178

Gyárt: Légfűtéses rendszerű keltetőgépeket petróleum-, villany- és légszuszfűtéssel. „Amerikai” (Cyphers, Compound System), „Óváry” (1920. modell, 2 főfokos). **Óriási keltetőgépek** központi melegvízfűtéssel 3000-10.000 tojásig. **Nevelőgépek, csapófészek, Mindennemű gazdasági gépek.** Teljes baromfitenyésztelések berendezése. **Árjegyzék nyomás alatt.** 8144
Óvakodjunk a silány osztrák gyártmányoktól!!

Földhaszonbérleti hirdetés.
A vallás- és közoktatásügyi magyar minisztérium kezelése alatt lévő, a magyar válláslap tulajdonát képező
1. **Veszprém-vármegyei Dabrony** község határában fekvő **444 kat. hold és 366/1600 □-öl,**
2. **Veszprém-vármegyei Mihályháza** község határában fekvő **354 kat. hold és 1127/1600 □-öl**
mezőgazdasági birtokainak 1920. évi október hó 1-től 1932. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre leendő haszonbérbeadása iránt a nevezett minisztériumi közalapítványi (C. II.) ügyosztályában (V., Báthory-u. 12.) 1920. évi március hó 24-én déli 12 órakor zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni.
A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek.
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 30 kor. lefizetése ellenében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál, valamint a somlyóvásárhelyi közalapítványi erdőgondnokságnál szerezhetők be. Budapest, 1920. február havában.
8142 **A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium.**

Földhaszonbérleti hirdetés.
A vallás- és közoktatásügyi magyar kir. minisztérium kezelése alatt lévő, a magyar válláslap tulajdonát képező és
1. **Borsodvármegyei Hejőkereaszur** község határában fekvő **276 kat. hold és 7 0/1600 □-öl,**
2. **Zemplénvármegyei Taktaharkány** község határában fekvő **1049 kat. hold és 8/1600 □-öl**
mezőgazdasági birtokainak 1920. évi október hó 1-től 1932. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre leendő haszonbérbeadása miatt, a nevezett minisztérium közalapítványi (C. II.) ügyosztályában (V., Báthory-utca 12.) 1920. évi március hó 24-én, déli 12 órakor zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni.
A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek.
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 30 K lefizetése ellenében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál, valamint a somlyóvásárhelyi kir. közalapítványi erdőgondnokságnál szerezhetők be. Budapest, 1920. február havában.
8147 **A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium.**

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BIBÓ KÁLMÁN
BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-50.
Főnök: **ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.**
Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.**
Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-
állatok vétele és eladása. 9078

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveg... 50 korona...

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveg... 20 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

A HIRDETÉSI DIJAK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetések után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk... melyekhez válaszbelvélv vagy levelezőlap van mellékelve.

Földbirtokosok figyelmébe.

Díjmentes állásközvetítés... A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete...

Bejelentendő állás

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Bejelentendő állásokra vonatkozó h... 100 korona...

Munkáskertész

Keresetkötő... 20-40 holdas... 2021

Vincellér

Keresetkötő... 20-40 holdas... 2022

Konyhakertész... 20-40 holdas... 2023

Gyakorlatlalt... 20-40 holdas... 2024

Veszprémmegyei... 20-40 holdas... 2025

Ispán... 20-40 holdas... 2026

Hosszabb... 20-40 holdas... 2027

Sajtészítésben... 20-40 holdas... 2028

Házvezető... 20-40 holdas... 2029

Könyvelő... 20-40 holdas... 2030

Nőtlen... 20-40 holdas... 2031

Intéző... 20-40 holdas... 2032

Intéző... 20-40 holdas... 2033

Intéző... 20-40 holdas... 2034

Intéző... 20-40 holdas... 2035

Intéző... 20-40 holdas... 2036

Kitüntetéses

akadémiai... 20-40 holdas... 2037

Volt szatmármegyei

földbirtokos... 20-40 holdas... 2038

Szőlőkezelő... 20-40 holdas... 2039

Szeszgyarvezető... 20-40 holdas... 2040

Ispán... 20-40 holdas... 2041

Gözekefőgépész... 20-40 holdas... 2042

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2043

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2044

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2045

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2046

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2047

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2048

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2049

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2050

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2051

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2052

Szűgyártó

teljesen megbiz... 20-40 holdas... 2053

Nyugalmozott

alkalmazást ke... 20-40 holdas... 2054

Uradalomban... 20-40 holdas... 2055

Magyaróvart... 20-40 holdas... 2056

Intéző... 20-40 holdas... 2057

Negyven... 20-40 holdas... 2058

Gépezskovác... 20-40 holdas... 2059

Kovács... 20-40 holdas... 2060

Alkalmazást... 20-40 holdas... 2061

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2062

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2063

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2064

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2065

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2066

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2067

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2068

Intéző

Állást keres... 20-40 holdas... 2069

Göz

és motorgépez... 20-40 holdas... 2070

Gazdatiszt... 20-40 holdas... 2071

Gépezskovác... 20-40 holdas... 2072

Negyven... 20-40 holdas... 2073

Kovács... 20-40 holdas... 2074

Alkalmazást... 20-40 holdas... 2075

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2076

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2077

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2078

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2079

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2080

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2081

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2082

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2083

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2084

Dr. SZÁSZ ALFRÉD

áll. főbakteriológus... BARONFIKOLERA-ELLENES VAKCINÁJÁT

(tartósan immunizáló oltóanyag) Budapest, VII., Stefánia-ut 1/a. (Hungária-körút sark) termeli. 7891

Házvezető... 20-40 holdas... 2085

30 éves... 20-40 holdas... 2086

Erdész... 20-40 holdas... 2087

Gazdaság... 20-40 holdas... 2088

Csehek... 20-40 holdas... 2089

Intéző... 20-40 holdas... 2090

Gazdai... 20-40 holdas... 2091

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2092

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2093

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2094

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2095

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2096

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2097

Földmivesszítő... 20-40 holdas... 2098

NYERSOLAJ- és BENZINÜZEMŰ MOTOREKÉKET egyetemes ekét, boronát, répavágót, fűkaszálót, lógereblyét, konkolyozót, járgányt, egyéb gazdasági gépet és eszközt raktárról előnyös árban szállít a MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.-T. géposztálya TELEFON: József 78-21. BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 41. Sürgőncim. CISTERNA.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK,
„ASTRA“ GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
 és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges gépek és eszközök raktáron vannak.
A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
 BUDAPEST, Vilmos-császár-ut 32.

LŐSZERSZÁM IGÁS ÉS JUKKER
 nagy raktára,
 hőrből és év-derből.
 Ara 600-900 K.-ig.
GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)
 Lőszerszámok javítását vállalalom.

BÉRSZÁNTÁST aprilis közepétől
 80 és 110 HP. CASE GŐZEKÉVEL elsőrendű szerelők
 vezetéke alatt vállal.
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
 SÜRGŐNYCIMI CASE BUDAPEST.

580 kilogramm tiszta
 buzaszem volt az ered-
 mény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dob-
 kosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő-bizottság előtt után-
 csépeletünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak meg
 a STERN-féle
 szabadalmazott **dobkosár-betétléccel.**
 Kérdezőkódásra ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI. ker., Gyár-utca 5/A. sz.

Gazdasági szekerekre,
 elsőrangú kivitelben, 1200 és 2000 kg.
 hordképességgel, tavaszi szállítás mellett,
 előjegyzéseket már most elfogad:
Nemzetközi Kiviteli és Behozatali R.-T. központi irodája
 Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 7. sz.
 Telefon: 53-69 és 53-70. Süröny: Interexia.

Segítség a szénhiányon
a magasnyomású szélturbina.
 Helyettesítője a gőz-, benzin-, nyersolajmotoroknak. Használható
 vízviválynázásra, gazdasági gépek meghajtására, villamosáram-
 fejlesztésre, őrlésre, cséplésre stb. Szállítja:
HUNGÁR ISTVÁN malomépítő és gyárberendező vállalata, Budapest, VI., Izabella-u. 84.
 Teljes malomberendezések, takarmánygyártótelepek, szárítótelepek stb.

Eredeti LANZ-féle nagyteljesítményű
KUKORICA- és CSUTKADARÁLÓK
 és SZÁRTÉPŐGÉPEK raktárról
 szállíthatók
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K.

Mindennemű
gazdasági gép
 azonnal kapható.
DÉNES B.
 BETÉTI TÁRSASÁG
 BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61.
 Kérjen ajánlatot. 8074

A tej megsavanyodását megakadályozhatjuk, ha a kannákat „MAGNOL“ fertőtlenítővel öblítjük,
DISTOL, biztosan ható szer a mételegy ellen. **CADOGEL** ad us. veter. Állati bőrbántalmak gyógyszere.
 Készítő: „CHINOIN“ gyógyszer- és vegyszertári termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5.
 KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN!

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T.
 BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 76.
GÉPOSTÁLY:
 Nyersolajmotorok
 Vetőgépek
 Boronák
 Konkolyozók
 Szecskavágók
 Kukoricamorzsolók
 Gazdasági malmok
 Teljes malomberendezések és egyes malomgépek azonnal raktárról szállíthatók

FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMEÁT!
 Telefon: 97-82
„IRUS-MŰVEK“ NAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
 BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-U. 21.
 Specialitásként szállít azonnal: **LEGJOBBAN BEVÁLT SZAB.**
„IRUS“ DARÁLÓKAT és MALOMBERENDEZÉSERET
 az összes gazdasági magvak, szűles és rostos termények feldolgozására.
 Bárki által kezelhető, kevés helyszükséglet, bármely épületben felállítható.
 Különleges **DARÁL, őröl, CSIRÁTLANÍT, HÁNTOL.**
 kivitel:
 Speciális gépeink **GAZDASÁGOK, KÖZSÉGEK, SZÖVETKEZETEK** stb.
 részére tekintélyes jövedelmet biztosítanak.
 Nisbrendű referenciák. Legmunkábbmentő jóték. sz.
 Képes árjegyzék, költségvetés ingyen és bérmentve.
FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMEÁT!

„PÁRIA“ kereskedelmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 76. szám. (Köztelek)